

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

30 червня 2016 року

м. Київ

№ 351

Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями

Відповідно до статей 7, 15 та 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 44 та 66 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями з урахуванням принципів і рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями (далі – Положення про визначення розміру кредитного ризику), що додається.

2. Банкам України:

1) розробити внутрішньобанківські положення згідно з вимогами Положення про визначення розміру кредитного ризику;

2) станом на 01 вересня 2016 року, 01 жовтня 2016 року, 01 листопада 2016 року, 01 грудня 2016 року та 01 січня 2017 здійснити розрахунок розміру кредитного ризику в тестовому режимі та у строк до 26 вересня 2016 року, 26 жовтня 2016 року, 28 листопада 2016 року, 26 грудня 2016 року та 26 січня 2017 року відповідно проінформувати Національний банк України за встановленою ним формою;

3) починаючи з 03 січня 2017 року здійснювати розрахунок розміру кредитного ризику згідно з вимогами Положення про визначення розміру кредитного ризику.

3. Вимоги пунктів 48 та 63 розділу IV Положення про визначення розміру кредитного ризику в частині підтвердження аудитором фінансової звітності боржників/консолідованої фінансової звітності груп юридичних осіб, що

перебувають під спільним контролем, застосовуватимуться банком починаючи з фінансової звітності за 2017 рік.

Рекомендувати банкам застосовувати зазначені вимоги починаючи з фінансової звітності за 2016 рік.

4. Банки з метою забезпечення виконання вимог пункту 14.2 статті 14 Закону України “Про створення вільної економічної зони “Крим” та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України” упродовж строку тимчасової окупації території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя мають право визначати клас іпотечних кредитів, наданих внутрішньо переміщеним особам, які не здійснюють погашення основної суми іпотечного кредиту та нарахованих відсотків за ним на підставі вимог цього закону, і забезпеченням за якими є майно, розташоване (zareєстроване) на території, що після укладення таких іпотечних договорів була тимчасово окупована, виходячи з інформації, наявної в банку на дату початку тимчасової окупації зазначеної території.

5. Для цілей застосування вимог пункту 85 розділу VI Положення про визначення розміру кредитного ризику вважати банк-боржник таким, що дотримується економічних нормативів, за умови забезпечення виконання таким банком у випадках, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку України, програми капіталізації/плану реструктуризації, складених, у тому числі за результатами діагностичного обстеження, а також плану заходів щодо приведення діяльності банку у відповідність до вимог законодавства щодо операцій з пов’язаними з банком особами згідно з визначеними в них строками.

6. Банк до 01 січня 2018 року має право застосувати згідно з підпунктом 4 пункту 162 розділу XVII Положення про визначення розміру кредитного ризику значення показника “короткострокових та довгострокових зобов’язань до операційного прибутку (збитку) до відрахування амортизації/операційного прибутку (збитку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на кінець останнього звітного періоду” – більше 7 за кредитами, наданими банком до набрання чинності цією постановою, за умови одночасного дотримання таких умов:

- 1) під час надання банком кредиту значення показника було менше 5;
- 2) на дату визначення банком розміру кредитного ризику кредит є реструктуризованим.

7. Визнати такими, що втратили чинність:

- 1) постанову Правління Національного банку України від 25 січня 2012 року № 23 “Про затвердження Положення про порядок формування та

використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями”, зареєстровану в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2012 року за № 231/20544;

2) постанову Правління Національного банку України від 30 листопада 2012 року № 499 “Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 25 січня 2012 року № 23”, зареєстровану в Міністерстві юстиції України 20 грудня 2012 року за № 2122/22434;

3) постанову Правління Національного банку України від 11 березня 2013 року № 82 “Про затвердження Порядку резервування коштів за сформованими резервами за кредитними операціями в іноземній валюті з позичальниками, у яких немає документально підтверджених очікуваних надходжень валютної виручки”, зареєстровану в Міністерстві юстиції України 29 березня 2013 року за №519/23051;

4) пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 19 червня 2013 року № 237 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 12 липня 2013 року за № 1175/23707;

5) постанову Правління Національного банку України від 08 жовтня 2013 року № 399 “Про внесення змін до Порядку резервування коштів за сформованими резервами за кредитними операціями в іноземній валюті з позичальниками, у яких немає документально підтверджених очікуваних надходжень валютної виручки”, зареєстровану в Міністерстві юстиції України 24 жовтня 2013 року за № 1811/24343;

6) постанову Правління Національного банку України від 19 листопада 2014 року № 727 “Про внесення зміни до Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями”;

7) постанову Правління Національного банку України від 20 жовтня 2015 року № 715 “Про внесення змін до Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями”;

8) пункт 1 постанови Правління Національного банку України від 27 жовтня 2015 року № 737 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”;

9) постанову Правління Національного банку України від 26 листопада 2015 року № 830 “Про внесення змін до Положення про порядок формування та

використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями”;

10) постанову Правління Національного банку України від 28 січня 2016 року № 38 “Про внесення змін до Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями”.

8. Департаменту методології (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома банків України для керівництва та використання в роботі.

9. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на в. о. заступника Голови Національного банку України Рожкову К. В.

10. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування, крім пункту 7 цієї постанови, який набирає чинності з 03 січня 2017 року.

В. о. Голови

Я. В. Смолій

Інд. 22

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
від 30 червня 2016 № 351

Положення
про визначення банками України розміру кредитного ризику
за активними банківськими операціями

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає порядок оцінки банками України (далі – банки) розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями (далі – кредитний ризик).

2. Це Положення встановлює мінімальні вимоги до банків щодо визначення розміру очікуваних втрат (збитків) за активними банківськими операціями внаслідок реалізації кредитного ризику.

3. Це Положення розроблено відповідно до Законів України “Про банки і банківську діяльність”, “Про Національний банк України”.

4. Підходи, визначені цим Положенням, ґрунтуються на принципах і рекомендаціях Базельського комітету з банківського нагляду, включаючи застосування компонентів кредитного ризику (EAD – експозиція під ризиком, PD – імовірність дефолту боржника/контрагента, LGD – втрати в разі дефолту).

5. Терміни, що використовуються в цьому Положенні, уживаються в таких значеннях:

1) активна банківська операція (далі – актив) – операція, що обліковується банком за активними балансовими або позабалансовими рахунками Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 червня 2004 року № 280, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 липня 2004 року за № 918/9517 (зі змінами) (далі – План рахунків). До таких операцій належать усі види кредитних операцій, операції з розміщення коштів на кореспондентських рахунках в інших банках, операції з придбання цінних паперів, дебіторська заборгованість, у тому числі дебіторська заборгованість за господарською діяльністю, інші активні банківські операції, включаючи нараховані за всіма цими операціями доходи;

2) аутсорсинг – передавання на договірній основі функції банку щодо перевірок наявності та стану майна на виконання організації будь-якої форми власності за умови, що:

у договорі визначено періодичність, порядок та умови виконання аутсорсером таких перевірок, порядок здійснення банком контролю за належним виконанням аутсорсером цієї функції;

банк затвердив та дотримується внутрішньобанківських процедур щодо передавання аутсорсеру цієї функції, а також щодо контролю за належним виконанням аутсорсером таких перевірок;

банк забезпечив контроль за належною реалізацією аутсорсером таких перевірок на постійній основі;

3) аутсорсер – організація будь-якої форми власності, на виконання якій банк передає функцію щодо перевірки наявності та стану майна, діяльність якої відповідає вимогам законодавства України та вимогам, визначеним банком з урахуванням цього Положення;

4) борг за активом – балансова вартість активу [основна заборгованість перед банком та нараховані доходи, визнані банком згідно з нормативно-правовим актом Національного банку України (далі – Національний банк) з бухгалтерського обліку, з урахуванням пасивних залишків (за наявності) (далі – нараховані доходи)/надане фінансове зобов'язання/нараховані доходи за операціями, за якими немає основної заборгованості] без урахування суми сформованого резерву; уцінки за цінними паперами, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки; дисконту та/або премії;

5) боржник – сторона у зобов'язанні (юридична або фізична особа), яка повинна сплатити борг/виконати вимогу банку згідно з умовами укладеного договору;

6) бюджетна установа – орган державної влади, орган місцевого самоврядування, а також організація, створена ними в установленому порядку, що повністю утримується за рахунок державного чи місцевого бюджету;

7) втрати в разі дефолту (LGD) – компонент (коефіцієнт) розрахунку розміру кредитного ризику, що відображає рівень втрат (збитків) унаслідок дефолту боржника/контрагента;

8) група пов'язаних контрагентів – два або більше контрагентів, що згідно з вимогами глави 1 розділу VI Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами) (далі – Інструкція № 368), визначені як такі, що несуть спільний економічний ризик;

9) група юридичних осіб під спільним контролем – дві або більше юридичні особи, що перебувають під спільним контролем, до яких застосовуються вимоги щодо складання консолідованої/комбінованої фінансової звітності згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності;

10) дефолт боржника/контрагента – стан у відносинах між банком і боржником/контрагентом, що характеризується ознаками, визначеними в розділі XVII цього Положення;

11) експозиція під ризиком (EAD) – компонент розрахунку розміру кредитного ризику, що відповідає боргу за активом, який перебуває під ризиком дефолту боржника/контрагента;

12) заміна активу – припинення визнання одного активу внаслідок визнання іншого щодо одного й того самого боржника/контрагента;

13) імовірність дефолту (PD) – компонент (коефіцієнт) розрахунку розміру кредитного ризику, що відображає ймовірність припинення виконання боржником/контрагентом своїх зобов'язань;

14) коефіцієнт кредитної конверсії (CCF) – коефіцієнт, що відображає кількісну ймовірність того, що експозиція під ризиком за фінансовим зобов'язанням, яке обліковується за позабалансовим рахунком Плану рахунків, стане балансовою експозицією;

15) коефіцієнт ліквідності забезпечення – кількісний показник, що характеризує зниження ринкової вартості майна, наданого в забезпечення за кредитною операцією, яка може бути отримана за умови продажу такого майна в строк, що є значно коротшим від строку експозиції подібного майна, протягом якого воно може бути продано за ціною, що дорівнює ринковій (справедливій) вартості, а також ураховує мінімальний рівень витрат на реалізацію забезпечення, що ґрунтується на нормах законодавства України;

16) контрагент банку – будь-яка юридична чи фізична особа, яка має з банком відносини фінансового характеру. Контрагент може одночасно мати з банком відносини іншого характеру, зокрема трудові;

17) кредитна історія боржника/контрагента – сукупність інформації щодо дисципліни виконання боржником/контрагентом своїх зобов'язань;

18) кредитна операція – вид активних банківських операцій, пов'язаних із розміщенням залучених банком коштів таким шляхом: надання їх у тимчасове користування або прийняття зобов'язань про надання певної суми коштів; надання гарантій, порук, акредитивів, акцептів, авалів; розміщення депозитів; проведення факторингових операцій та операцій фінансового лізингу; видача кредитів у формі врахування векселів, у формі операцій

зворотного репо; будь-якого продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання щодо сплати процентів та інших зборів за такою сумою (відстрочення платежу); розстрочення платежу за продані банком активи;

19) кредитний ризик (CR) – розмір очікуваних втрат (збитків) (EL) за активом унаслідок дефолту боржника/контрагента;

20) кредит під інвестиційний проект – довгостроковий кредит, наданий для реалізації інвестиційного проекту (крім інвестування кредитних коштів у такі об'єкти інвестиційної діяльності, як цінні папери, грошові вклади, інтелектуальні цінності, майнові права), майбутні доходи за яким будуть джерелом повернення кредиту;

21) судження банку – задокументоване обґрунтоване рішення управлінського персоналу/колегіального органу банку щодо оцінки кредитного ризику за активною банківською операцією, яке ґрунтується на:

відповідності фактичних дій щодо визначення кожного з компонентів оцінки кредитного ризику вимогам цього Положення та внутрішньобанківських положень;

комплексному та об'єктивному аналізу всієї інформації, що впливає на визначення розміру компонентів і факторів (подій, ознак) оцінки кредитного ризику;

власному досвіді банку, що ґрунтується на надійних, безперервних, повних та цілісних статистичних даних, термін накопичення яких становить щонайменше три останніх роки поспіль, що передують даті розрахунку кредитного ризику (за наявності) (далі – власний досвід банку);

забезпеченні повної, своєчасної та об'єктивної оцінки кредитного ризику з дотриманням принципів, визначених цим Положенням;

22) платоспроможність – здатність боржника/контрагента банку здійснювати розрахунки за всіма видами своїх зобов'язань відповідно до умов договорів;

23) процедура фінансової реструктуризації – комплекс заходів щодо реструктуризації заборгованості та/або господарської діяльності боржника шляхом проведення процедури добровільної фінансової реструктуризації або процедури досудової санації, що проводиться з особливостями, установленими законодавством України та/або міжнародною практикою;

24) реструктуризація – зміна істотних умов за попереднім договором з метою пом'якшення вимог до боржника у зв'язку з фінансовими труднощами боржника та необхідністю створення сприятливих умов для виконання ним зобов'язань за активом [зокрема: зміна процентної ставки; часткове прощення боргу; зміна графіка погашення боргу (строків і сум погашення основного

боргу, сплати процентів/комісій); зміна розміру комісії] шляхом укладання додаткової угоди з боржником;

25) рефінансування – спрямування банком за укладеним новим договором про надання кредитних коштів боржнику на забезпечення повного чи часткового виконання таким боржником іншого зобов'язання фінансового характеру, унесення змін до діючого договору щодо збільшення розміру заборгованості на суму нарахованих та несплачених процентів (капіталізація процентів) через нездатність боржника забезпечити виконання зобов'язань. Актив є рефінансованим, якщо укладення нового договору щодо надання банком кредитних коштів або внесення змін до діючого договору відбулося в день або протягом 30 календарних днів до або після строку виконання боржником зобов'язань згідно з діючим договором;

26) фінансове зобов'язання – зобов'язання банку, що обліковується за активними рахунками позабалансового обліку. До таких зобов'язань належать зобов'язання з кредитування, гарантії, поручительства, акредитиви, акцепти та авалі, що надані банкам і клієнтам;

27) фінансовий актив – будь-який актив, погашення якого здійснюватиметься з використанням грошей або іншого фінансового інструменту;

28) цілісний майновий комплекс – об'єкт, сукупність активів якого забезпечує проведення окремої господарської діяльності на постійній і регулярній основі. Цілісними майновими комплексами є підприємства, а також їх структурні підрозділи (цехи, виробництва, дільниці тощо), які можуть бути виділені в установленому порядку в самостійні об'єкти з подальшим складанням відповідного балансу і можуть бути зареєстровані як самостійні суб'єкти господарської діяльності.

Інші терміни, які вживаються в цьому Положенні, використовуються в значеннях, визначених законами України та нормативно-правовими актами Національного банку.

6. Банк здійснює оцінку кредитного ризику станом на перше число кожного місяця, наступного за звітним, до встановленого строку подання статистичної звітності за формою № 10 (місячна) “Оборотно-сальдовий баланс банку”, визначеного відповідним нормативно-правовим актом Національного банку.

7. Банк за кожним видом фінансових активів, групою фінансових активів, дебіторською заборгованістю за господарською діяльністю банку та наданими фінансовими зобов'язаннями розробляє та затверджує рішенням уповноваженого органу внутрішньобанківське положення щодо оцінки активу та розрахунку розміру кредитного ризику за таким активом (далі – внутрішньобанківське положення).

Банк розробляє внутрішньобанківські положення, а також установлює оптимальні, економічно обґрунтовані значення показників оцінки фінансового стану боржників/контрагентів, що забезпечують своєчасну та адекватну оцінку розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, з урахуванням законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку, особливостей, видів, обсягів та складності здійснюваних операцій.

Методики та процедури, визначені в додатку 1 до цього Положення, є обов'язковими і мінімально необхідними для визначення банком у внутрішньобанківських положеннях.

8. Банк за кожним кредитом боржника формує кредитну документацію (справу) боржника відповідно до вимог, визначених цим Положенням.

Кредитна документація (справа) боржника має містити дані, які є обов'язковими та мінімально необхідними для належної оцінки кредитного ризику. Перелік документів, які мають міститись у кредитній документації (справі), наведено в додатку 2 до цього Положення.

Банк може розширити перелік даних про боржника, попередньо визначивши їх у внутрішньобанківському положенні.

Банк накопичує та зберігає ці дані в хронологічному порядку.

Узагальнена інформація про кредитну операцію формується з часу укладення договору та оновлюється впродовж його дії в частині, що зазнала змін, протягом п'яти робочих днів із дня отримання банком інформації, яка є підставою для внесення таких змін (зміни умов здійснення кредитної операції, установчих та реєстраційних даних боржника, його фінансового стану тощо).

9. Банк запроваджує ефективні процеси та контроль, що забезпечують своєчасну ідентифікацію та визначення адекватного розміру кредитного ризику за активом, у тому числі спричиненого належністю боржника/контрагента до групи юридичних осіб під спільним контролем або групи пов'язаних контрагентів, опис яких має міститися у внутрішньобанківському положенні та відповідати вимогам цього Положення.

10. Відповідність внутрішньобанківських положень щодо оцінки активів та розрахунку розміру кредитного ризику вимогам цього Положення є предметом оцінки Національним банком.

Банк подає внутрішньобанківські положення щодо оцінки активів та розрахунку розміру кредитного ризику Національному банку на його запит, а також уповноваженим працівникам Національного банку під час здійснення інспекційної перевірки.

11. Якщо в банку немає чи він не подав для ознайомлення уповноваженим працівникам Національного банку внутрішньобанківських положень, кредитної документації (справи) боржника/контрагента, суджень банку, то це є підставою для коригування уповноваженими працівниками Національного банку визначеного банком розміру кредитного ризику за

активами, негативних висновків щодо ефективності та адекватності системи управління кредитним ризиком у банку, а також застосування до банку адекватних заходів впливу.

12. Банк із метою визначення розміру кредитного ризику за активом ураховує наявну в нього інформацію щодо кредитної історії боржника/контрагента згідно з вимогами цього Положення.

II. Загальні підходи та принципи до визначення кредитного ризику за активами

13. Банк визначає кредитний ризик за активами з дотриманням таких принципів:

1) переваги сутності здійснюваних банком активних операцій над їх формою, який, зокрема, передбачає, що банк:

забезпечує повну та адекватну оцінку кредитного ризику під час здійснення розрахунку розміру кредитного ризику за активом як на індивідуальній, так і на груповій основі;

установлює для боржника/контрагента економічно обґрунтовані періодичність та розмір сплати ним боргу;

2) своєчасності та повноти виявлення кредитного ризику, який, зокрема, передбачає, що під час оцінки кредитного ризику за активом банк ураховує:

наявну інформацію про боржника/контрагента, у тому числі публічну; інформацію щодо зловживань і шахрайства; репутацію боржника/контрагента; якість менеджменту; відносини боржника/контрагента з іншими банками-кредиторами/контрагентами, у тому числі його кредитну історію;

мету проведення боржником кредитної операції та її відповідність профілю його господарської діяльності;

ступінь взаємозв'язку банку з боржником/контрагентом, включаючи наявність розрахункового рахунку в банку, разові відносини тощо;

макро- та мікроекономічні фактори, що впливають на фінансовий стан та/або бізнес-діяльність боржника/контрагента, поточний стан економіки, стан галузі, до якої належить боржник/контрагент, включаючи його спроможність виконувати свої зобов'язання перед банком, іншими банками-кредиторами/контрагентами, залежність діяльності боржника/контрагента від (специфічних) ринків постачання/збуту продукції/послуг, фактори ризику, пов'язані з об'єктом кредитування тощо;

усю наявну інформацію, необхідну для здійснення банком адекватної оцінки кредитного ризику, у тому числі достовірну фінансову звітність боржника/контрагента;

схильність боржника/контрагента до діяльності в нових, високоризикових сферах діяльності тощо;

ступінь впливу групи юридичних осіб під спільним контролем або групи пов'язаних контрагентів на фінансовий стан боржника – юридичної особи;

прогноз макро- та мікроекономічних факторів, ринкових умов, що впливають на майбутні умови діяльності боржника/контрагента та можуть погіршити його здатність виконувати свої зобов'язання перед банком, зокрема, очікувані: підвищення процентних ставок, збільшення рівня безробіття, зміни в правовому, економічному або технологічному середовищі функціонування боржника/контрагента, зниження попиту на товари/послуги боржника/контрагента;

3) адекватності оцінки розміру кредитного ризику, яка, зокрема, передбачає, що банк під час оцінки кредитного ризику за активом ураховує:

надійність та стабільність платоспроможності боржника/контрагента, що, зокрема, підтверджується результатами аналізу його платоспроможності за останні кілька років, надійності та стабільності бізнесу;

зів'язаність розміру боргу боржника/контрагента з обсягами його діяльності та очікуваними грошовими потоками, що генеруватимуться такою діяльністю, що, зокрема, підтверджується фінансовою звітністю/доходами боржника/контрагента, відповідними статистичними даними;

позитивний досвід щодо фактичного стану виконання укладених боржником/контрагентом контрактів/угод, спроможність контрагентів боржника/контрагента забезпечувати виконання зобов'язань перед ним тощо;

спрямування боржником отриманих кредитних коштів на цілі, що відповідають виду, обсягу та складності здійснюваної ним господарської діяльності;

готовність акціонерів/власників боржника/контрагента брати на себе відповідальність за виконання боржником/контрагентом зобов'язань перед банком, що, зокрема, підтверджується наявністю достатнього обсягу власного (акціонерного) капіталу боржника/контрагента, наданими акціонерами/власниками боржника/контрагента гарантіями щодо погашення боргу (за потреби) тощо;

4) застосування банком способів (методів) зниження кредитного ризику, що об'єктивно забезпечують його мінімізацію. Зокрема, щодо отриманого банком забезпечення є об'єктивні докази існування (наявності); доступності; оцінки ринкової вартості; страхування; контролю банком за належністю стану, схоронністю, вибуттям/заміною забезпечення; можливістю відчуження забезпечення на користь банку;

5) урахування власного досвіду банку під час оцінки кредитного ризику шляхом застосування судження управлінського персоналу/колегіального органу банку в частині:

розширення за потреби переліку факторів, передбаченого цим Положенням, що впливають на клас боржника/контрагента та спричиняють його коригування в бік пониження (погіршення);

визначення значень компонентів кредитного ризику (PD та LGD) за активом у межах діапазонів, передбачених цим Положенням, а також

складової компонента LGD – обсягу інших надходжень від боржника, крім вартості наданого заставодавцем забезпечення (RC);

оцінки впливу на фінансовий стан боржника – юридичної особи ризиків унаслідок його участі в групі юридичних осіб під спільним контролем або групі пов'язаних контрагентів;

доведення відсутності впливу однієї або більше ознак дефолту, визначених цим Положенням, на дефолт боржника/контрагента;

формування висновків про те, що в боржника/контрагента немає фінансових труднощів та ознак дефолту, визначених у розділі XVIII цього Положення та внутрішньобанківському положенні;

розширення за потреби переліку подій та/або ознак дефолту боржника/контрагента, передбачених цим Положенням;

б) достатності та адекватності розроблених банком внутрішніх положень (правил, процедур, контролів), застосування яких забезпечує належну оцінку кредитного ризику за активними банківськими операціями і унеможлиблює її викривлення.

14. Банк визначає кредитний ризик за активом починаючи з дня його визнання в бухгалтерському обліку до дня припинення такого визнання.

15. Банк визначає кредитний ризик за активами, що надані таким боржникам/контрагентам:

1) підприємствам та організаціям, які відповідно до вимог законодавства України віднесені до категорії великих, середніх та малих підприємств;

2) органам державної влади та органам місцевого самоврядування (далі – бюджетні установи);

3) фізичним особам, у тому числі фізичним особам – суб'єктам господарювання;

4) банкам.

16. Банк визначає кредитний ризик за такими видами активних операцій:

1) кредити, надані юридичним та фізичним особам;

2) кредити та вимоги до банків (включаючи операції зворотного репо, розміщення коштів на кореспондентських рахунках, кошти в розрахунках);

3) фінансова дебіторська заборгованість;

4) дебіторська заборгованість за господарською діяльністю;

5) боргові цінні папери;

6) акції та інвестиції в інші компанії;

7) похідні фінансові активи.

17. Банк здійснює розрахунок розміру кредитного ризику за активами на індивідуальній, груповій основі.

18. Банк із метою розрахунку розміру кредитного ризику на груповій основі об'єднує фінансові активи в групи з однорідними характеристиками кредитного ризику відповідно до порядку, встановленого розділом X цього Положення.

19. Банк із метою розрахунку розміру кредитного ризику за активом відповідно до вимог цього Положення та внутрішньобанківського положення визначає значення кожного з компонентів кредитного ризику (PD, LGD та EAD) залежно від виду боржника/контрагента [юридична особа (крім банку та бюджетної установи), фізична особа, бюджетна установа, банк, боржник – емітент цінних паперів], виду активу, виду забезпечення, валюти боргу (національна або іноземна), способу оцінки активу (на індивідуальній або груповій основі).

20. Банк встановлює значення коефіцієнта PD виходячи з класу боржника/контрагента, визначеного згідно з вимогами цього Положення на підставі оцінки своєчасності сплати боргу та з урахуванням інших характеристик, визначених у відповідних розділах цього Положення:

1) боржника за кредитом, включеним до групи фінансових активів;

2) контрагента за фінансовою дебіторською заборгованістю, що не перевищує трьох місяців.

21. Банк встановлює значення коефіцієнта PD контрагента за дебіторською заборгованістю за господарською діяльністю виходячи з класу контрагента, визначеного згідно з вимогами цього Положення на підставі кількості календарних днів її визнання в балансі банку.

22. Банк встановлює за іншими боржниками/контрагентами значення коефіцієнта PD виходячи з класу боржника/контрагента, визначеного згідно з вимогами цього Положення на підставі оцінки його фінансового стану та скоригованого з урахуванням факторів, наведених нижче:

1) належності боржника/контрагента до:

групи юридичних осіб під спільним контролем (не враховується для боржника – фізичної особи, у тому числі який є суб'єктом господарювання, та боржника – бюджетної установи);

групи пов'язаних контрагентів (не враховується для боржника – бюджетної установи);

2) ознак, що свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента, установлених розділом XVII цього Положення (ураховується для боржників – емітентів цінних паперів у частині, що не суперечить додатковим характеристикам, визначеним у підпункті 5 пункту 22 розділу II цього Положення);

3) вимог щодо визнання/припинення визнання банком дефолту боржника/контрагента, установлених розділом XVIII цього Положення;

4) своєчасності сплати боргу боржником/контрагентом – кількості календарних днів прострочення погашення боргу (ураховується для боржника/контрагента, в оцінці фінансового стану якого не передбачено врахування цього фактора);

5) додаткових характеристик, визначених у додатку 3 до цього Положення (ураховується для боржників – емітентів цінних паперів);

6) наявної в банку інформації щодо кредитної історії боржника/контрагента.

23. Перелік коригуючих факторів, визначених у пункті 22 розділу II цього Положення, не є вичерпним. Банк, ураховуючи види, обсяг та складність здійснюваних операцій, керуючись судженням банку, має право доповнити перелік факторів та ознак з метою забезпечення своєчасності і повноти виявлення та оцінки кредитного ризику.

Урахування банком таких додаткових факторів не може призводити до підвищення (поліпшення) класу боржника/контрагента, визначеного згідно з вимогами цього Положення.

24. Банк визначає клас боржника – юридичної особи (крім банку та бюджетної установи) та боржника – емітента цінних паперів, що є юридичною особою (крім банку та бюджетної установи), за одним із 10 класів.

25. Банк визначає клас контрагентів за дебіторською заборгованістю, що є фінансовим активом, строк погашення якої згідно з умовами договору не перевищує трьох місяців, та контрагентів за дебіторською заборгованістю за господарською діяльністю за одним із двох класів.

26. Банк визначає клас інших боржників/контрагентів за одним із 5 класів.

27. Якщо за результатами оцінки визначений банком клас щодо одного боржника за кількома активами відрізняється, то банк визначає клас такого боржника/контрагента за найнижчим (найгіршим) з них і встановлює значення коефіцієнта PD, що відповідає активу з найнижчим (найгіршим) класом, за винятком, якщо:

1) клас боржника/контрагента визначений на підставі вимог пункту 41 розділу III, пункту 103 розділу IX, пункту 140 розділу XIII, пункту 151 розділу XV та пункту 158 розділу XVI цього Положення;

2) клас боржника/контрагента є нижчим (гіршим) порівняно з його класом за іншим активом/наданим фінансовим зобов'язанням унаслідок наявності в нього ознаки високого кредитного ризику, визначеної в підпункті 1 пункту 163 розділу XVII цього Положення;

3) клас боржника визначений виходячи з оцінки кредитів на груповій основі.

28. Банк із метою визначення класу боржника/контрагента, щодо якого є два або більше активів виходячи з найнижчого (найгіршого), користується таблицею, зазначеною в додатку 4 до цього Положення.

29. Банк, який здійснює банківську діяльність більше трьох років, установлює значення коефіцієнтів PD та LGD виходячи з визначеного класу боржника/контрагента, ґрунтуючись на судженні банку. Установлені банком значення коефіцієнтів PD та LGD не можуть бути меншими, ніж нижчі (кращі) граничні значення діапазонів, передбачених цим Положенням для відповідного класу боржника/контрагента.

30. Банк, який є новоствореним та здійснює банківську діяльність менше трьох років, установлює значення коефіцієнтів PD та LGD на підставі судження банку, але не нижчі (кращі) середніх значень у діапазоні для відповідного класу боржника/контрагента, визначеного згідно з вимогами цього Положення, та виду забезпечення.

31. Банк установлює значення коефіцієнтів PD та LGD, що відповідають вищим (гіршим) граничним значенням діапазону, передбаченим цим Положенням для відповідного класу боржника/контрагента, та виду забезпечення:

1) якщо немає власного досвіду банку – для банку, який здійснює банківську діяльність більше трьох років;

2) у разі нездійснення/неналежного накопичення власного досвіду банку – для банку, який є новоствореним та здійснює банківську діяльність менше трьох років.

32. Банк визначає розмір експозиції під ризиком (EAD) виходячи з балансової вартості активу, не скоригованої на суму сформованого резерву/уцінки за цінними паперами, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, дисконту та/або премії.

Банк визначає EAD для наданих фінансових зобов'язань із застосуванням значення коефіцієнта кредитної конверсії (CCF), визначеного в додатку 5 до цього Положення.

33. Банк здійснює розрахунок розміру кредитного ризику за активами на індивідуальній основі за такою формулою:

$$CR_{\text{інд}} = \max \{0; PD \times [EAD - (\sum_{i=1}^j (CV \cdot k)_i + RC)]\} , \quad (1),$$

яка ґрунтується на такій формулі: $CR_{\text{інд}} = PD_{\text{інд}} \times LGD_{\text{інд}} \times EAD_{\text{інд}}$,

де $CR_{\text{інд}}$ – розмір кредитного ризику за активом на індивідуальній основі;

$PD_{\text{інд}}$ – коефіцієнт імовірності дефолту боржника/контрагента за активом, визначений банком згідно з вимогами цього Положення;

$$LGD_{\text{інд}} = 1 - RR_{\text{інд}},$$

де $RR_{\text{інд}}$ – коефіцієнт, що відображає рівень повернення боргу за активом за рахунок реалізації забезпечення та інших надходжень,

$$RR_{\text{інд}} = (\sum_{i=1}^j (CV \cdot k)_i + RC) / EAD_{\text{інд}},$$

$EAD_{\text{інд}}$ – експозиція під ризиком за активом на дату оцінки;

CV_i – вартість i -го виду забезпечення, що береться до розрахунку кредитного ризику (у разі наявності кількох видів забезпечення за одним активом). Якщо забезпечення немає або не відповідає переліку, критеріям та принципам прийнятності, визначеним у розділі X цього Положення, то до розрахунку береться значення CV , що дорівнює “0”;

k_i – коефіцієнт ліквідності i -го виду забезпечення, що визначається банком згідно з додатком 6 до цього Положення. Банк на підставі сформованого судження щодо обсягу витрат на реалізацію забезпечення застосовує нижче (менше) значення коефіцієнта ліквідності забезпечення;

RC – інші надходження, зокрема страхове відшкодування, фінансова порука, реалізація майна боржника/майнового поручителя, крім наданого в заставу.

Розмір RC , що включається до розрахунку розміру кредитного ризику, визначається на підставі судження банку, але не може перевищувати п'яти відсотків від суми боргу, що не покрита вартістю забезпечення (з урахуванням коригування на коефіцієнт ліквідності).

34. Банк здійснює розрахунок розміру кредитного ризику на індивідуальній основі за активами боржника – юридичної особи, в якому держава в особі Кабінету Міністрів України або уповноважених ним органів є власником 51 і більше відсотків статутного капіталу, або величини, що забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цього боржника, використовуючи таку формулу:

$$CR_{\text{інд}} = PD_{\text{інд}} \times LGD_{\text{інд}} \times EAD_{\text{інд}}, \quad (2),$$

де $CR_{\text{інд}}$ – розмір кредитного ризику за активом на індивідуальній основі;

$PD_{\text{інд}}$ – коефіцієнт імовірності дефолту боржника, визначений банком згідно з вимогами цього Положення;

$$LGD_{\text{інд}} = 0,45;$$

$EAD_{інд}$ – експозиція під ризиком за активом на дату оцінки.

35. Банк здійснює розрахунок розміру кредитного ризику за активами на груповій основі за такою формулою:

$$CR_{груп} = \sum_{m=1}^n EAD_m \times PD_{груп} \times LGD_{груп}, \quad (3),$$

де $CR_{груп}$ – розмір кредитного ризику за групою фінансових активів;

n – загальна кількість кредитів у групі фінансових активів;

m – порядковий номер кредиту в групі фінансових активів;

EAD – експозиція під ризиком на дату оцінки;

$PD_{груп}$ – коефіцієнт імовірності дефолту боржників/контрагентів, включених до групи фінансових активів, визначений банком згідно з вимогами цього Положення;

$LGD_{груп}$ – коефіцієнт, що відповідає рівню збитків за групою фінансових активів у разі дефолту, визначений згідно з вимогами цього Положення.

36. Банк визначає своєчасність сплати боржником боргу виходячи з кількості календарних днів прострочення погашення боргу, що є на дату оцінки активу та розміру простроченої заборгованості за активом.

Банк визначає кількість календарних днів прострочення погашення боргу починаючи з наступного робочого дня за днем, коли не відбулося його погашення в термін, передбачений договором, та в розмірі, що перевищує 250 грн. для боржників – фізичних осіб/500 грн. для боржників – юридичних осіб, або еквівалент цієї суми в іноземній валюті, визначений за офіційним валютним курсом, установленим Національним банком на дату визначення розміру кредитного ризику.

Банк визначає кількість календарних днів прострочення погашення боргу за кредитами овердрафт із дати перевищення боржником/контрагентом устанавленого умовами договору ліміту.

Банк визначає кількість календарних днів прострочення погашення боргу за операціями з кредитними картками із дня перевищення боржником/контрагентом устанавленого умовами договору ліміту або з дня встановлення боржнику/контрагенту ліміту, нижчого, ніж сума боргу (пониження ліміту), залежно від того, яка подія настала раніше.

Якщо кількість календарних днів прострочення за основною сумою боргу та за нарахованими доходами є різними, то банк визначає кількість календарних днів прострочення боргу виходячи з більшої кількості календарних днів прострочення.

37. Банк із метою визначення кредитного ризику за активами використовує рейтингові дані щодо боржника/контрагента згідно з міжнародною шкалою, підтверджені такими провідними світовими рейтинговими агентствами (компаніями), як Standard&Poor's, Moody's Investors Service та Fitch IBCA, згідно з вимогами цього Положення.

38. Банк під час визначення кредитного ризику використовує дані визначених рейтингових агентств (компаній) таким чином. За наявності одночасно:

- 1) рейтингів емітента та рейтингів цінних паперів емітента під час оцінки ризику за цінним папером – ураховує нижчий (гірший) рейтинг;
- 2) рейтингів країни місцезнаходження боржника/контрагента та рейтингів боржника/контрагента – ураховує нижчий (гірший) рейтинг;
- 3) двох різних рейтингів боржника/контрагента – ураховує рейтинг того рейтингового агентства (компанії), який є нижчим;
- 4) трьох різних рейтингів боржника/контрагента – ураховує рейтинг того рейтингового агентства (компанії), який є нижчим із двох найвищих.

39. Активи, клас боржників/контрагентів за якими з урахуванням вимог пунктів 24 – 26 розділу II цього Положення визначений банком як 10, 2 та 5, є непрацюючими (NPL).

III. Загальні вимоги до визначення кредитного ризику за кредитами

40. Банк визначає кредитний ризик за кредитами, наданими юридичним особам та фізичним особам, які обліковуються за балансовими рахунками таких груп:

- 1) строкові вклади (депозити), що розміщені в інших банках;
- 2) кредити, що надані іншим банкам;
- 3) кошти на вимогу інших банків (активні залишки);
- 4) кредити, що надані за операціями репо суб'єктам господарювання;
- 5) кредити, що надані за врахованими векселями суб'єктам господарювання;
- 6) вимоги, що придбані за операціями факторингу із суб'єктами господарювання;
- 7) кредити в поточну діяльність, що надані суб'єктам господарювання;
- 8) фінансовий лізинг (оренда), що наданий суб'єктам господарювання;
- 9) іпотечні кредити, що надані суб'єктам господарювання;
- 10) кредити, що надані органам державної влади;

- 11) кредити, що надані органам місцевого самоврядування;
- 12) іпотечні кредити, що надані органам державної влади;
- 13) іпотечні кредити, що надані органам місцевого самоврядування;
- 14) кредити на поточні потреби, що надані фізичним особам;
- 15) фінансовий лізинг (оренда), що наданий фізичним особам;
- 16) кредити, що надані за врахованими вексями фізичним особам;
- 17) іпотечні кредити, що надані фізичним особам;
- 18) кошти на вимогу суб'єктів господарювання (активні залишки);
- 19) кошти на вимогу фізичних осіб (активні залишки);
- 20) кошти небанківських фінансових установ (активні залишки).

41. Банк визначає клас 1 боржника та значення коефіцієнта PD, що дорівнює "0" за:

1) коштами в Національному банку;

2) операціями з ПУБЛІЧНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ "РОЗРАХУНКОВИМ ЦЕНТРОМ З ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОГОВОРІВ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ".

42. Банк визначає клас боржника на підставі оцінки його фінансового стану.

43. Банк – учасник консорціуму для розрахунку кредитного ризику за кредитом, наданим у межах консорціумного кредитування, визначає EAD у розмірі частки його участі в консорціумному кредиті.

Головний банк консорціуму/банк-учасник, відповідальний за виконання договору, визначає EAD для розрахунку кредитного ризику за кредитом у розмірі частки власної участі в консорціумному кредиті.

44. Банк під час визначення розміру кредитного ризику за кредитом, наданим нерезиденту, ураховує рейтинг нерезидента, установлений провідними світовими рейтинговими агентствами (компаніями), визначеними цим Положенням.

45. Банк визначає розмір кредитного ризику за кредитом, наданим боржнику в банківських металах, згідно з вимогами, установленими цим Положенням щодо визначення кредитного ризику за кредитами в іноземній валюті.

46. Банк під час визначення розміру кредитного ризику за операцією фінансового лізингу (оренди) ураховує актив, переданий ним у фінансовий лізинг (оренду), як заставу за умови належності такого активу до переліку прийнятної застави та з коефіцієнтом ліквідності, які визначені в додатку 6 до цього Положення.

47. Банк під час визначення розміру кредитного ризику за кредитною операцією, що здійснюється в рамках кредитної лінії, оцінює кожен наданий в її межах транш як окремий кредит у межах ліміту за кредитною лінією згідно з умовами, визначеними договором.

IV. Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – юридичної особи (крім банку та бюджетної установи)

48. Банк з метою визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – юридичної особи, крім банку та бюджетної установи (далі – боржник – юридична особа), здійснює оцінку фінансового стану:

1) боржників – юридичних осіб, які відповідно до вимог законодавства України складають квартальну та річну фінансову звітність, – не рідше ніж один раз на три місяці (боржників – юридичних осіб, які є сільськогосподарськими товаровиробниками, – на підставі даних річної фінансової звітності, не рідше ніж один раз на 12 місяців).

Для боржника – юридичної особи, що є резидентом, та сукупна заборгованість якого перед банком за всіма активами становить 200 000 тис. грн. або більше, – банк здійснює оцінку фінансового стану на підставі річної фінансової звітності, що підтверджена аудитором та має безумовно позитивний або умовно позитивний висновок аудиторського звіту;

2) боржників – юридичних осіб, які відповідно до вимог законодавства України складають тільки річну фінансову звітність, – не рідше ніж один раз на 12 місяців;

3) групи юридичних осіб, учасником якої є боржник/контрагент, що перебувають під спільним контролем, до яких застосовуються вимоги щодо складання консолідованої/комбінованої фінансової звітності згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності, – не рідше ніж один раз на 12 місяців;

4) юридичних осіб, що входять до групи пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик, учасником якої є боржник/контрагент, – з урахуванням положень підпунктів 1 та 2 пункту 48 розділу IV цього Положення, із використанням даних річної консолідованої фінансової звітності групи (за наявності).

Банк здійснює оцінку фінансового стану боржника – юридичної особи з установленою у пункті 48 розділу IV цього Положення періодичністю, але не пізніше ніж протягом трьох наступних календарних місяців після подання боржником – юридичною особою фінансової звітності відповідно до законодавства України.

49. Банк здійснює оцінку фінансового стану боржника – юридичної особи шляхом розрахунку інтегрального показника фінансового стану боржника (далі – інтегральний показник).

50. Банк розраховує інтегральний показник із застосуванням логістичної моделі (далі – логістична модель) за такою формулою:

$$Z = \beta_0 + \sum_{i=1}^n \beta_i x_i , \quad (4)$$

де Z – інтегральний показник;

x_i – показники, що визначаються на підставі фінансових коефіцієнтів, розрахованих за даними фінансової звітності боржника – юридичної особи, з урахуванням установлених Національним банком діапазонів для кожного фінансового показника;

β_i – коефіцієнти логістичної моделі, що визначаються з урахуванням вагомості показників;

β_0 – вільний член логістичної моделі, значення якого актуалізується Національним банком.

Величини x_i , β_0 , β_i щороку актуалізуються Національним банком на підставі даних фінансової звітності боржників – юридичних осіб. Банк для актуалізації логістичної моделі подає до Національного банку дані про класифікацію боржників – юридичних осіб, а також дані їх фінансової звітності, за формою та в строки, установлені Національним банком.

51. Банк розраховує інтегральний показник з урахуванням пояснень щодо визначення моделі розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи, наведених у додатку 7 до цього Положення, виходячи з належності підприємства відповідно до законодавства України до великого, середнього або малого та виду його економічної діяльності.

52. Банк для розрахунку інтегрального показника фінансового стану боржника – юридичної особи, що належить до великого або середнього підприємства, використовує дані звітності, складеної відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868 [далі – Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1], що належить до малого підприємства – дані звітності, складеної відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва”,

затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 березня 2000 року за № 161/4382 (зі змінами) [далі – Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25].

53. Банк для розрахунку інтегрального показника фінансового стану боржника – юридичної особи, що належить до малого підприємства, яке складає фінансову звітність відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1, використовує дані цієї звітності.

54. Банк для розрахунку інтегрального показника фінансового стану боржника – юридичної особи/групи юридичних осіб під спільним контролем, який є нерезидентом, здійснює адаптацію даних фінансової звітності до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 або 25 виходячи з економічної сутності операцій, які відображаються за відповідними статтями/рахунками.

55. Фінансова звітність, що подається до банку боржником – юридичною особою, що є резидентом, на паперових носіях, повинна бути засвідчена підписами керівника та головного бухгалтера (за наявності такої посади) і відбитком печатки боржника – юридичної особи (за наявності).

56. Банк визначає вид економічної діяльності боржника – юридичної особи згідно з Класифікацією видів економічної діяльності ДК 009:2010, затвердженою наказом Держспоживстандарту України від 11 жовтня 2010 року № 457 (зі змінами) (далі – ДК 009:2010), на підставі даних річної фінансової звітності боржника – юридичної особи виходячи з максимального значення питомої ваги доходу від певного виду діяльності (у процентах) у загальному обсязі чистого доходу (виручки), отриманого від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), з урахуванням вимог, визначених у додатку 3 до цього Положення.

57. Банк визначає клас боржника – юридичної особи залежно від значення інтегрального показника згідно з таблицями 4 та 5 додатка 7 до цього Положення.

58. Банк визначає клас боржника – юридичної особи, що є нерезидентом, за класом, нижчим із двох: визначеним згідно з пунктом 50 розділу IV цього Положення та визначеним на підставі рейтингу країни місцезнаходження нерезидента згідно з таблицею додатка 8 до цього Положення.

59. Банк коригує визначений на підставі розрахунку інтегрального показника фінансового стану клас боржника – юридичної особи, застосовуючи коригуючі фактори, визначені в пункті 22 розділу II цього Положення, зокрема щодо:

1) своєчасності сплати боргу боржником – юридичною особою з дотриманням таких вимог:

у разі наявності факту прострочення боргу від 31 до 60 днів – банк визначає клас не вище 5;

від 61 до 90 днів – не вище 8;

91 та більше днів – не вище 10;

2) належності боржника до групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів – згідно з вимогами пунктів 61 – 64 розділу IV цього Положення;

3) ознак, що свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента, – згідно з розділом XVII цього Положення;

4) вимог щодо визнання/припинення визнання банком дефолту боржника/контрагента – згідно з розділом XVIII цього Положення;

5) наявної в банку інформації щодо кредитної історії боржника в частині його класифікації за класом 10 – банк понижує клас такого боржника на три класи.

60. Банк у разі наявності в боржника – юридичної особи, який не належить до групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів, коригуючих факторів, що відповідають різним класам, відносить такого боржника до нижчого класу.

61. Банк коригує клас боржника – юридичної особи з урахуванням фактора належності боржника до групи юридичних осіб під спільним контролем з дотриманням зазначених у пункті 61 розділу IV цього Положення вимог.

Банк здійснює оцінку фінансового стану групи юридичних осіб під спільним контролем шляхом розрахунку інтегрального показника фінансового стану такої групи.

Банк розраховує інтегральний показник фінансового стану групи юридичних осіб під спільним контролем на підставі консолідованої/комбінованої фінансової звітності групи з дотриманням вимог цього Положення. Банк визначає вид економічної діяльності групи юридичних осіб під спільним контролем згідно з ДК009:2010 на підставі даних річної фінансової звітності боржника – юридичної особи виходячи з максимального значення питомої ваги доходу (виручки) кожного з учасників групи (у процентах) у загальному обсязі чистого доходу (виручки) групи, отриманого від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), з урахуванням вимог, визначених у додатку 7 до цього Положення. Банк визначає клас групи юридичних осіб під спільним контролем, згідно з таблицями 4 та 5 додатка 7 до цього Положення.

Банк до боржника – юридичної особи, який належить до групи юридичних осіб під спільним контролем, застосовує коригуючі фактори в такий спосіб та в такій послідовності:

1) коригує клас групи юридичних осіб під спільним контролем, визначений на підставі розрахунку інтегрального показника фінансового стану, з урахуванням факторів, визначених у розділі XVII цього Положення, які застосовуються до групи;

коригує клас боржника – юридичної особи з урахуванням фактора його належності до групи юридичних осіб під спільним контролем – згідно з вимогами пунктів 61 – 63 розділу IV цього Положення;

3) коригує клас боржника – юридичної особи з урахуванням факторів, визначених у розділах XVII та XVIII цього Положення, на які не впливає належність такого боржника до групи юридичних осіб під спільним контролем;

4) коригує клас боржника – юридичної особи на інші коригуючі фактори, визначені в пункті 59 розділу IV цього Положення.

Банк у разі наявності в боржника – юридичної особи, який належить до групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів, коригуючих факторів, що відповідають різним класам, відносить такого боржника до нижчого класу.

62. Якщо клас боржника – юридичної особи, що належить до групи юридичних осіб під спільним контролем, є вищим (кращим), ніж клас групи, то банк формує судження щодо ризиків, на які наражається боржник унаслідок участі в такій групі, та їх можливого впливу на платоспроможність боржника.

Якщо банк на підставі судження доходить висновку, що приналежність боржника – юридичної особи до групи юридичних осіб під спільним контролем не має вагомого впливу на його фінансовий стан, то банк може визначити його клас на рівні, не вищому, ніж на один клас від класу групи.

Якщо такого судження немає, то банк визначає клас боржника на рівні, не вищому, ніж клас групи.

63. Якщо клас боржника – юридичної особи, що належить до групи юридичних осіб під спільним контролем, є нижчим (гіршим), ніж клас групи, то банк на підставі судження може підвищити клас такого боржника до вищого рівня, але не вище ніж клас групи, за одночасного дотримання таких умов:

1) належність боржника до групи юридичних осіб під спільним контролем підтверджена консолідованою/комбінованою фінансовою звітністю групи, складеною відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, підтвердженою аудитором, що включений до Реєстру аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків, що

ведеться Національним банком, або аудиторською компанією, що входить до міжнародної мережі аудиторсько-консалтингових фірм, представлених у цьому реєстрі, та має безумовно позитивний або умовно позитивний висновок аудиторського звіту;

2) висновок аудиторського звіту не містить застережень щодо периметра консолідації/комбінації фінансової звітності групи юридичних осіб під спільним контролем;

3) борг боржника – юридичної особи в повній сумі забезпечено гарантією материнської компанії/контролера та учасника групи юридичних осіб під спільним контролем, фінансова звітність якого свідчить, що він генерує грошові потоки групи або володіє/розпоряджається активами групи (якщо він не є материнською компанією/контролером), наданою безпосередньо на користь банку.

Банк має сформоване судження про відповідність наданої гарантії вимогам законодавства країни учасника групи, який взяв на себе зобов'язання щодо відповідальності за невиконання зобов'язань боржника, та про відсутність будь-яких юридичних обмежень щодо виконання зобов'язань за такою гарантією.

64. Банк коригує (понижує) клас боржника – юридичної особи з урахуванням фактора належності боржника до групи пов'язаних контрагентів згідно з розробленою банком методикою, яка забезпечує своєчасне виявлення та адекватну оцінку ризику на підставі судження банку щодо ризиків, на які наражається боржник унаслідок участі в такій групі, та їх впливу на платоспроможність боржника. –

Банк у разі наявності в боржника – юридичної особи, який належить до групи пов'язаних контрагентів, коригуючих факторів, що відповідають різним класам, відносить такого боржника до нижчого класу.

65. Банк під час визначення кредитного ризику за кредитом під інвестиційний проект здійснює моніторинг його фінансової самоокупності та практичної реалізації [здійснює: аналіз ефективності бізнес-плану реалізації інвестиційного проекту, структури його фінансування (співвідношення власних/залучених джерел), моніторинг стану виконання основних етапів реалізації проекту, наявності укладених договорів із постачальниками/покупцями в рамках інвестиційного проекту]. Під час аналізу стану реалізації інвестиційного проекту банк визначає таке: спроможність боржника ефективно продовжити/завершити реалізацію такого проекту та отримати заплановані результати; надійність і стабільність бізнесу, яким займатиметься боржник протягом часу, що потрібний для завершення проекту і повернення кредиту; повноту урахування боржником усіх ризиків, що можуть виникнути впродовж строку користування кредитом.

66. Банк визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – юридичної особи згідно з таблицею 1 додатка 9 до цього Положення виходячи зі скоригованого класу боржника.

67. Банк під час визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – юридичної особи в межах встановленого діапазону відповідно до вимог пунктів 29 – 31 розділу II цього Положення та згідно з методикою банку щодо визначення значення PD також ураховує: динаміку фактичних значень інтегрального показника, коефіцієнт покриття боргу, якість менеджменту боржника – юридичної особи, наявність та активність ринків збуту продукції, наявність та стан виконання бізнес-плану, рейтинги боржника – юридичної особи (за наявності) та інші події та обставини, що можуть впливати на припинення виконання боржником своїх зобов'язань.

Порядок урахування впливу такої інформації в межах передбаченого цим Положенням для боржника – юридичної особи діапазону банк визначає у внутрішньобанківському положенні.

V. Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – фізичної особи

68. Банк із метою визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – фізичної особи, у тому числі тієї, яка є суб'єктом господарювання, (далі – боржник – фізична особа) здійснює оцінку його фінансового стану на підставі таких кількісних та якісних показників.

69. Кількісні показники:

1) сукупні чисті надходження (щомісячні сукупні надходження, зменшені на щомісячні сукупні витрати та зобов'язання, крім зобов'язань перед банком, що здійснює оцінку фінансового стану боржника – фізичної особи з метою оцінки кредитного ризику);

2) накопичення на рахунках у банку (інформація надається боржником – фізичною особою за бажанням);

3) коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника – фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом (зокрема співвідношення сукупних доходів і витрат/зобов'язань боржника – фізичної особи; співвідношення обсягу боргу за кредитом до вартості об'єкта кредитування; співвідношення щомісячних витрат боржника на обслуговування боргу до обсягу його щомісячних доходів тощо). Оптимальні значення цих коефіцієнтів банк встановлює самостійно з урахуванням видів кредитів і залежно від форми їх надання, цільового призначення, строку користування, наявності забезпечення, способу сплати тощо.

70. Банк для розрахунку кількісних показників ураховує доходи, факт отримання яких протягом дії договору підтверджується достовірними документами, виданими третьою особою [довідка з місця роботи, довідка/декларація про доходи, виписка (довідка) банку з рахунку про рух коштів] або банком-кредитором, який є роботодавцем боржника – фізичної особи або здійснює обслуговування його рахунку.

71. Якісні показники:

1) загальний матеріальний стан клієнта (тобто наявність у власності майна, крім майна, переданого в заставу);

2) соціальна стабільність клієнта (тобто наявність постійної роботи, ділова репутація, сімейний стан тощо);

3) вік клієнта;

4) кредитна історія боржника, інформація щодо боржника, отримана з державних реєстрів, податкової декларації тощо.

72. Банк оцінює якісні показники на підставі достовірних документів, у тому числі відповідних копій документів, засвідчених у встановленому законодавством порядку.

73. Оцінка фінансового стану боржника – фізичної особи, яка є суб'єктом господарювання, має здійснюватися банком також з урахуванням аналізу фінансової звітності, що подається ним як суб'єктом господарювання за встановленими законодавством України формами. Аналіз фінансової звітності боржника – фізичної особи, який є суб'єктом господарювання, має враховувати динаміку показників його діяльності щонайменше за останні 12 місяців поспіль, що передують даті оцінки кредитного ризику за кредитом.

74. Питома вага кількісних показників у загальній оцінці фінансового стану боржника – фізичної особи має становити не менше ніж 70 відсотків.

Оптимальні значення кількісних показників, характеристики якісних показників, порядок їх урахування під час оцінки кредитного ризику боржника – фізичної особи, а також спосіб (принцип) їх вбудовування до власної системи класифікації кредитних операцій визначаються банком у внутрішньобанківських положеннях.

75. Банк визначає періодичність здійснення оцінки поточного фінансового стану боржника – фізичної особи самостійно з урахуванням стану обслуговування боргу, але не рідше ніж один раз на рік.

76. Банк визначає клас боржника – фізичної особи на підставі результатів оцінки його фінансового стану відповідно до наведених характеристик, у тому числі з урахуванням фактора своєчасності сплати боргу.

1) клас 1 – фінансовий стан високий: сукупний розмір внесків боржника на погашення боргу (включаючи внески за кредитами інших банків) не перевищує 50 відсотків обсягу сукупного чистого доходу боржника – фізичної особи за відповідний період; кількість календарних днів прострочення погашення боргу не перевищує сім днів; наявні підстави вважати, що і надалі виконання зобов'язань боржником здійснюватиметься на високому рівні; наявність у власності майна, крім майна, переданого в заставу, яке за рівнем ліквідності відповідає критеріям прийнятності, визначеним у розділі X цього Положення; коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника – фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом, перевищують їх оптимальні значення;

2) клас 2 – фінансовий стан добрий: сукупний розмір внесків боржника на погашення боргу (включаючи внески за кредитами інших банків) не перевищує 60 відсотків обсягу сукупного чистого доходу боржника – фізичної особи за відповідний період; кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить від 8 до 30 днів; наявні підстави вважати, що надалі стан виконання зобов'язань боржником не погіршиться; коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника – фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом, не нижчі, ніж їх оптимальні значення;

3) клас 3 – фінансовий стан задовільний: сукупний розмір внесків боржника на погашення боргу (включаючи внески за кредитами інших банків) не перевищує 70 відсотків обсягу сукупного чистого доходу боржника – фізичної особи за відповідний період; простежуються інші негативні тенденції (зміна місця роботи з погіршенням умов, зростання обсягу зобов'язань боржника – фізичної особи, що свідчить про підвищення ймовірності несвоєчасного та/або в неповній сумі погашення боргу); кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить від 31 до 60 днів; наявні підстави очікувати надалі погіршення стану виконання боржником зобов'язань; коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника – фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом, не завжди відповідають оптимальним значенням;

4) клас 4 – фінансовий стан незадовільний: сукупний розмір внесків боржника на погашення боргу (включаючи внески за кредитами інших банків) не перевищує 80 відсотків обсягу сукупного чистого доходу боржника – фізичної особи за відповідний період; наявні негативні зміни щодо загального матеріального стану клієнта та/або його соціальної стабільності; зростання обсягу зобов'язань боржника – фізичної особи свідчить про високу ймовірність несвоєчасного та/або в неповній сумі погашення боргу; кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить від 61 до 90 днів; коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника – фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом, є несуттєво нижчими, ніж їх оптимальні значення;

5) клас 5 – фінансовий стан критичний: сукупний розмір внесків боржника на погашення боргу (включаючи внески за кредитами інших банків) перевищує 80 відсотків обсягу сукупного чистого доходу боржника – фізичної особи за відповідний період; кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить більше 90 днів; коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника – фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом, нижчі, ніж їх оптимальні значення.

77. Банк у разі наявності в боржника – фізичної особи характеристик, які відповідають різним класам, відносить такого боржника до нижчого класу.

78. Банк визначає клас боржника – фізичної особи, що є нерезидентом, за класом, нижчим із двох: визначеним згідно з пунктами 76, 77 розділу V цього Положення та визначеним на підставі рейтингу країни місцезнаходження нерезидента відповідно до таблиці додатка 8 до цього Положення.

79. Банк коригує визначений на підставі оцінки фінансового стану клас боржника – фізичної особи з урахуванням вимог пункту 22 розділу II цього Положення, у тому числі:

1) ознак, що свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента, – згідно з розділом XVII цього Положення;

2) належності боржника до групи пов'язаних контрагентів – згідно з вимогами пункту 64 розділу IV цього Положення;

3) вимог щодо визнання/припинення визнання банком дефолту боржника/контрагента – згідно з розділом XVIII цього Положення;

4) наявної в банку інформації щодо кредитної історії боржника в частині його класифікації за класом 5 – банк понижує клас такого боржника на два класи.

80. Банк визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – фізичної особи виходячи зі скоригованого класу боржника згідно з таблицею 2 додатка 9 до цього Положення.

81. Банк під час визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – фізичної особи в межах установленого діапазону відповідно до вимог пунктів 29 – 31 розділу II цього Положення та згідно з методикою банку щодо визначення значення PD урахує також інші події та обставини, що можуть спричинити припинення виконання боржником своїх зобов'язань.

Банк у внутрішньобанківському положенні визначає такі події та обставини, а також порядок урахування їх впливу в межах установленого цим Положенням діапазону значень PD для боржника – фізичної особи.

VI. Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту банку-боржника

82. Банк з метою визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту банку-боржника здійснює оцінку його фінансового стану на підставі даних фінансової і статистичної звітності банку-боржника та з урахуванням інформації щодо:

- 1) дотримання банком-боржником (резидентом) економічних нормативів і нормативів обов'язкового резервування коштів;
- 2) аналізу якості активів і пасивів;
- 3) стану ліквідності;
- 4) аналізу прибутків і збитків;
- 5) виконання банком-боржником зобов'язань у минулому;
- 6) наданих та отриманих міжбанківських кредитів;
- 7) щорічного аудиторського звіту;
- 8) іншої інформації, що може свідчити про наявність ризиків несвоєчасного виконання зобов'язань.

83. Банк здійснює оцінку фінансового стану банку-боржника щомісяця протягом дії договору про надання кредиту на підставі аналізу абсолютних і відносних показників поточної фінансової і статистичної звітності (горизонтальний аналіз) у динаміці, структури активів і пасивів шляхом визначення питомої ваги за окремими статтями в підсумкових даних (вертикальний аналіз) у динаміці щонайменше за останні 12 місяців поспіль, що передують даті оцінки кредитного ризику за кредитом.

84. Оптимальні значення абсолютних показників, характеристики відносних показників, порядок їх урахування під час оцінки кредитного ризику банку-боржника, а також спосіб (принцип) їх вбудовування до власної системи класифікації кредитних операцій визначаються банком у внутрішньобанківських положеннях.

85. Банк визначає клас банку-боржника на підставі результатів оцінки його фінансового стану відповідно до наведених характеристик, у тому числі з урахуванням фактора своєчасності сплати боргу:

- 1) клас 1 – фінансовий стан упродовж останніх шести місяців поспіль високий: діяльність прибуткова, з наростаючим підсумком; економічні

нормативи та нормативи обов'язкового резервування, установлені Національним банком, дотримуються; динаміка абсолютних і відносних показників фінансової звітності є стабільно позитивною; висновок аудиторського звіту – безумовно позитивний; прострочення погашення боргу – немає; банк-боржник (нерезидент) має кредитний рейтинг не нижчий, ніж “A-” згідно з міжнародною шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poor’s, або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням;

2) клас 2 – фінансовий стан упродовж останніх шести місяців поспіль добрий: беззбиткова діяльність; економічні нормативи та нормативи обов'язкового резервування, установлені Національним банком, дотримуються; динаміка абсолютних і відносних показників фінансової звітності є переважно позитивною; висновок аудиторського звіту – безумовно позитивний або умовно позитивний; прострочення погашення боргу – немає; банк-боржник (нерезидент) має кредитний рейтинг не нижчий, ніж “BBB-” згідно з міжнародною шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poor’s, або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням;

3) клас 3 – фінансовий стан упродовж останніх шести місяців поспіль задовільний: діяльність має нестабільну динаміку, проте позитивний фінансовий результат є переважачим; економічні нормативи та нормативи обов'язкового резервування, установлені Національним банком, переважно дотримуються, порушення є поодинокими; динаміка абсолютних і відносних показників фінансової звітності є різноспрямованою; висновок аудиторського звіту – умовно позитивний; кількість календарних днів прострочення погашення боргу не перевищує трьох днів; банк-боржник (нерезидент) має кредитний рейтинг не нижчий, ніж “B-” згідно з міжнародною шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poor’s, або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням;

4) клас 4 – фінансовий стан упродовж останніх шести місяців поспіль незадовільний: діяльність переважно збиткова; наявні непоодинокі випадки недотримання економічних нормативів та/або нормативів обов'язкового резервування, установлених Національним банком; абсолютні і відносні показники фінансової звітності мають негативну динаміку; висновок аудиторського звіту – умовно позитивний; кількість календарних днів прострочення погашення боргу не перевищує семи днів; наявні випадки невиконання в строк розрахункових документів з вини банку; банк-боржник (нерезидент) має кредитний рейтинг не нижчий, ніж “C” згідно з міжнародною шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poor’s, або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням;

5) клас 5 – фінансовий стан упродовж останніх шести місяців поспіль критичний: діяльність збиткова, з наростаючим підсумком; економічні нормативи та нормативи обов'язкового резервування, установлені Національним банком, не дотримуються; абсолютні та відносні показники фінансової звітності мають стабільно негативну динаміку; висновок аудиторського звіту – негативний або його немає (крім банку зі строком діяльності менше ніж один рік); кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить більше семи днів; наявні розрахункові документи не виконані в строк з вини банку; банк-боржник (нерезидент) має кредитний рейтинг нижчий, ніж “С” згідно з міжнародною шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poor's, або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням, або такого рейтингу в боржника (нерезидента) немає.

86. Банк у разі наявності в банку-боржника характеристик, що відповідають різним класам, має віднести такого боржника до нижчого класу.

87. Банк визначає клас банку-боржника, що є нерезидентом, за класом, нижчим із двох: визначеним згідно з пунктами 85, 86 розділу VI цього Положення та визначеним на підставі рейтингу країни місцезнаходження нерезидента, згідно з таблицею додатка 8 до цього Положення.

88. Банк коригує визначений на підставі оцінки фінансового стану клас банку-боржника з урахуванням вимог пункту 22 розділу II цього Положення, у тому числі:

1) належності банку-боржника до групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів – згідно з вимогами пунктів 61 – 64 розділу IV цього Положення;

2) ознак, що свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента, – згідно з розділом XVII цього Положення;

3) вимог щодо визнання, припинення визнання банком дефолту боржника/контрагента – згідно з розділом XVIII цього Положення;

4) наявної в банку інформації щодо кредитної історії боржника в частині його класифікації за класом 5 – банк понижує клас такого боржника на два класи.

89. Банк визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту банку-боржника виходячи зі скоригованого класу:

боржника, що є резидентом, – згідно з таблицею 3 додатка 9 до цього Положення;

боржника, що є нерезидентом, – згідно з таблицею 4 додатка 9 до цього Положення.

90. Банк під час визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту банку-боржника в межах встановленого діапазону відповідно до вимог пунктів 29 – 31 розділу II цього Положення та згідно з методикою банку щодо визначення значень PD урахує також рейтинги банку-боржника (за наявності), інші події та обставини, що можуть спричинити припинення виконання боржником своїх зобов'язань.

Такі події та обставини, а також порядок урахування їх впливу в межах передбаченого цим Положенням для банку-боржника діапазону банк визначає у внутрішньобанківському положенні.

VII. Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – бюджетної установи

91. Банк з метою визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – бюджетної установи здійснює оцінку його фінансового стану на підставі даних фінансової і бюджетної звітності боржника – бюджетної установи та з урахуванням інформації щодо:

- 1) стану виконання бюджету боржника – бюджетної установи (далі – бюджет) з урахуванням вимог бюджетного законодавства;
- 2) обсягу, структури та динаміки загального боргового навантаження бюджету;
- 3) передбачених у бюджеті витрат на обслуговування та/або погашення наявних зобов'язань;
- 4) іншої інформації, що може свідчити про наявність ризиків несвоєчасного виконання зобов'язань.

92. Банк здійснює оцінку фінансового стану боржника – бюджетної установи не рідше ніж один раз на три місяці на підставі аналізу абсолютних та відносних показників поточної фінансової і бюджетної звітності в динаміці щонайменше за останні 12 місяців поспіль, що передують даті оцінки кредитного ризику за кредитом.

93. Оптимальні значення абсолютних показників, характеристики відносних показників, порядок їх врахування під час оцінки кредитного ризику боржника – бюджетної установи, а також спосіб (принцип) їх вбудовування до власної системи класифікації кредитних операцій визначаються банком у внутрішньобанківських положеннях.

94. Банк визначає клас боржника – бюджетної установи на підставі оцінки його фінансового стану та іншої інформації, визначеної в пункті 91 розділу VII цього Положення, відповідно до наведених нижче характеристик, а також з урахуванням фактору своєчасності сплати боргу:

1) клас 1 – фінансовий стан високий: абсолютні та відносні показники фінансової і бюджетної звітності є позитивними, їх динаміка впродовж попереднього та поточного звітних років є позитивно стабільною; фінансові можливості свідчать про спроможність своєчасного виконання зобов'язань відповідно до умов договору; фактичне виконання дохідної частини бюджету впродовж попереднього та поточного звітних років становить не менше ніж 90 відсотків від планового; передбачені в бюджеті витрати на обслуговування та погашення наявних зобов'язань забезпечують покриття витрат на виконання зобов'язань за кредитом, а також інших зобов'язань; кількість календарних днів прострочення погашення боргу не перевищує семи днів; немає іншої інформації, що свідчить про ризики несвоєчасного виконання зобов'язань.

Очікується, що і надалі фінансова діяльність здійснюватиметься на високому рівні;

2) клас 2 – фінансовий стан добрий: характеристики віднесення боржника – бюджетної установи до цього класу близькі за характеристиками до класу 1, проте ймовірність підтримки окремих із них на високому рівні впродовж наступних не менше ніж трьох місяців є низькою; фактичне виконання дохідної частини бюджету впродовж попереднього та поточного звітних років становить не менше ніж 80 відсотків від планового; кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить від 8 до 30 днів;

3) клас 3 – фінансовий стан задовільний: абсолютні та відносні показники фінансової і бюджетної звітності погіршуються, їх динаміка впродовж попереднього та поточного звітних років є різноспрямованою; фінансові можливості свідчать про наявні труднощі зі своєчасним виконанням зобов'язань відповідно до умов договору; фактичне виконання дохідної частини бюджету впродовж попереднього та поточного звітних років становить не менше ніж 70 відсотків від планового; передбачені в бюджеті витрати на обслуговування та погашення наявних зобов'язань не забезпечують повного покриття витрат на виконання зобов'язань за кредитом, а також інших зобов'язань; кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить від 31 до 60 днів; наявна інша інформація, що свідчить про ризики несвоєчасного виконання зобов'язань;

4) клас 4 – фінансовий стан незадовільний: окремі абсолютні та відносні показники поточної фінансової і бюджетної звітності є незадовільними, їх динаміка впродовж попереднього та поточного звітних років має тенденцію до погіршення; фінансові можливості свідчать про високу ймовірність несвоєчасного та/або не в повній сумі виконання зобов'язань відповідно до умов договору; фактичне виконання дохідної частини бюджету впродовж попереднього та поточного звітних років становить не менше ніж 60 відсотків від планового; передбачені в бюджеті витрати на обслуговування та погашення наявних зобов'язань не покривають витрати на виконання зобов'язань за кредитом, а також інших зобов'язань; кількість календарних

днів прострочення погашення боргу становить від 61 до 90 днів; наявна інша інформація про ризики несвоєчасного виконання зобов'язань;

5) клас 5 – фінансовий стан критичний: абсолютні та відносні показники поточної фінансової і бюджетної звітності є стабільно незадовільними, їх динаміка впродовж попереднього та поточного років не має позитивних тенденцій; фінансові можливості свідчать про високу ймовірність невиконання зобов'язань відповідно до умов договору; фактичне виконання дохідної частини бюджету впродовж попереднього та поточного років становить менше ніж 50 відсотків від планового; кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить більше 90 днів.

95. Банк у разі наявності в боржника – бюджетної установи характеристик, що відповідають різним класам, має віднести такого боржника до нижчого класу.

96. Банк коригує визначений на підставі оцінки фінансового стану клас боржника – бюджетної установи відповідно до вимог пункту 22 розділу II цього Положення, у тому числі:

1) ознак, що свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента, – згідно з розділом XVII цього Положення;

2) вимог щодо визнання, припинення визнання банком дефолту боржника/контрагента – згідно з розділом XVIII цього Положення;

3) наявної в банку інформації щодо кредитної історії боржника в частині його класифікації за класом 5 – банк понижує клас такого боржника на два класи.

97. Банк визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – бюджетної установи виходячи зі скоригованого класу боржника згідно з таблицею 5 додатка 9 до цього Положення.

98. Банк під час визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – бюджетної установи в межах установленого діапазону відповідно до вимог пунктів 29 – 31 розділу II цього Положення та згідно з методикою банку щодо визначення значення PD ураховує також події та обставини, що можуть спричинити припинення виконання боржником своїх зобов'язань.

Банк у внутрішньобанківському положенні визначає такі події та обставини, а також порядок урахування їх впливу в межах установленого цим Положенням діапазону значень PD для боржника – бюджетної установи.

VIII. Вимоги до визначення розміру кредитного ризику за придбаними кредитами

99. Банк здійснює розрахунок розміру кредитного ризику за кредитами, що придбані в іншому банку або небанківській фінансовій установі (далі – придбані кредити), залежно від умов їх первісного визнання банком.

100. Банк здійснює розрахунок розміру кредитного ризику за придбаними кредитами, за якими під час первісного визнання банк на підставі судження визначив, що погашення боргу здійснюватиметься виключно шляхом реалізації забезпечення, за формулою (5):

$$CR_{\text{придб}} = \max \{0; PD \times [EAD - \sum_{i=1}^j (CV \cdot k)i]\} , \quad (5),$$

де $CR_{\text{придб}}$ – розмір кредитного ризику за придбаним кредитом;

$PD_{\text{придб}}$ – коефіцієнт імовірності дефолту боржника за придбаним кредитом. Банк визначає значення коефіцієнта PD , що дорівнює “1,0”, і не застосовує встановлені цим Положенням процедури щодо визначення ймовірності дефолту боржника;

$EAD_{\text{придб}}$ – експозиція під ризиком за придбаним кредитом на дату оцінки;

CV_i – вартість i -го виду забезпечення, що береться до розрахунку кредитного ризику (у разі наявності кількох видів забезпечення за одним придбаним кредитом). Якщо забезпечення немає або не відповідає переліку, критеріям та принципам прийнятності, визначеним у розділі X цього Положення, то до розрахунку береться значення CV , що дорівнює 0;

k_i – коефіцієнт ліквідності i -го виду забезпечення, що визначається банком згідно з додатком 6 до цього Положення.

101. Банк здійснює розрахунок розміру кредитного ризику за придбаними кредитами, за якими під час первісного визнання банк на підставі судження визначив, що погашення боргу здійснюватиметься виключно за рахунок внесків боржника або як за рахунок внесків боржника, так і за рахунок реалізації забезпечення, аналогічно до розрахунку кредитного ризику за кредитами, що надані банком.

IX. Порядок визначення значення коефіцієнта

ймовірності дефолту боржника за наданим фінансовим зобов'язанням

102. Банк визначає кредитний ризик за наданими фінансовими зобов'язаннями, які обліковуються за позабалансовими рахунками таких груп:

- 1) гарантії, поручительства, акредитиви та акцепти, що надані банкам;
- 2) гарантії, що надані клієнтам;
- 3) зобов'язання з кредитування, що надані банкам;
- 4) зобов'язання з кредитування, що надані клієнтам;
- 5) валюта та банківські метали до отримання;

6) цінні папери до отримання за операціями андеррайтингу;

7) активи до отримання.

103. Банк визначає клас 1 боржника/контрагента та значення коефіцієнта PD, що дорівнює "0" за:

1) зобов'язаннями з кредитування, що надані клієнтам (крім банків), які є відкличними і безризиковими, тобто умовами договору, за якими визначено безумовне право банку без попереднього повідомлення боржника в односторонньому порядку відмовитися від подальшого виконання взятих на себе зобов'язань, у тому числі в разі погіршення фінансового стану боржника та/або несвоєчасного виконання ним договірних зобов'язань перед банком;

2) наданими банком аваліями податкових векселів.

104. Банк бере до розрахунку розміру кредитного ризику за наданим фінансовим зобов'язанням, що є безвідкличним, значення EAD, зменшене на суму отриманої банком винагороди (з урахуванням амортизації), та із застосуванням коефіцієнта кредитної конверсії (CCF) залежно від терміну дії та виду фінансового зобов'язання згідно з таблицею додатка 5 до цього Положення.

105. Банк визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника за наданим фінансовим зобов'язанням залежно від виду боржника (боржник – юридична особа, боржник – фізична особа, боржник-банк, боржник – бюджетна установа) згідно з вимогами розділів IV – VII цього Положення відповідно.

106. Банк відносить до класу 1 боржника за наданим фінансовим зобов'язанням до часу його виконання, якщо на нього не поширюються:

1) ознаки, що свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента, – згідно з розділом XVII цього Положення;

2) вимоги щодо визнання банком дефолту боржника/контрагента – згідно з розділом XVIII цього Положення;

3) наявна в банку інформація щодо кредитної історії боржника в частині його класифікації за класом 10 (боржник – юридична особа)/5 (інші боржники).

X. Критерії та принципи прийнятності забезпечення за кредитними операціями з метою зменшення кредитного ризику

107. Банк під час розрахунку розміру кредитного ризику приймає вартість застави, яка є прийнятним забезпеченням за умови її належності до

переліку забезпечення, визначеного в додатку 6 до цього Положення, та одночасного дотримання таких принципів:

1) принцип безперешкодного стягнення. Передбачає, що предмет застави:

наданий банку на строк не менший, ніж строк дії кредитного договору; оформлений у заставу відповідно до вимог законодавства України;

має вищий пріоритет обтяження на користь банку у відповідному реєстрі згідно з вимогами законодавства України на строк не менше ніж строк дії кредитного договору;

не має обмежень щодо звернення банком стягнення на заставне майно та подальшої його реалізації в разі невиконання боржником зобов'язань за договором. Обмеженнями є: наявність законодавчих обмежень щодо прийняття в заставу або звернення стягнення на предмет застави, або реалізації предмета застави (за винятком обмежень, передбачених Законом України “Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого в забезпечення кредитів в іноземній валюті” та законом України щодо фінансової реструктуризації); наявність судового рішення, яке позбавляє банка-кредитора права на звернення стягнення на предмет застави, яке набрало законної сили та не було оскаржено банком-кредитором у встановленому законодавством України порядку; втрата банком-кредитором права на звернення стягнення на предмет застави внаслідок несвоєчасного подання кредиторських вимог або відмови від прийняття застави у власність під час виконавчого провадження тощо; інші обмеження, визначені банком;

не може бути відчуженим заставодавцем без попереднього погодження з банком відповідно до вимог законодавства України;

не наражається на специфічні ризики втрати [наприклад, майно, що не має активного ринку збуту; майно з короткими строками експлуатації/зберігання (до трьох місяців) тощо];

у формі нерухомого майна, цілісного майнового комплексу або устаткування – за умови, що вони розташовані на території України;

у формі транспортних засобів – за умови, що вони зареєстровані на території України;

2) принцип справедливої оцінки. Передбачає здійснення банком оцінки застави за вартістю, яка не перевищує ринкової (справедливої) вартості та забезпечує можливість її продажу сторонньому покупцеві. Тобто, є ринок, на якому застава може бути реалізована в разі звернення на неї стягнення або застава може бути спрямована безпосередньо на погашення зобов'язань боржника.

Переоцінка вартості застави має здійснюватися банком на регулярній основі, зокрема: нерухомого майна та цілісного майнового комплексу – не рідше одного разу на дванадцять місяців; товарів в обороті або в переробці та біологічних активів – не рідше одного разу на місяць; іншого майна/майнових прав – не рідше одного разу на шість місяців.

Якщо від дати останньої оцінки/перегляду вартості предмета застави відбулися суттєві зміни в умовах його функціонування, фізичному стані та/або стані ринку подібного майна (пошкодження, знищення, знецінення, завершення реконструкції, уведення в експлуатацію тощо), то банк має забезпечити проведення переоцінки такого майна незалежно від установленої вище періодичності.

Банк з метою розрахунку розміру кредитного ризику використовує ринкову (справедливу) вартість забезпечення у вигляді:

цінного папера – визначену з урахуванням вимог розділів XV та XVI цього Положення;

нерухомого майна та/або транспортних засобів, та/або об'єктів у формі цілісного майнового комплексу, та/або устаткування, та/або біологічних активів, товарів в обороті або в переробці – визначену суб'єктом оціночної діяльності або оцінювачем майна – працівником банку, який має кваліфікаційне свідоцтво оцінювача, які не є пов'язаними з банком особами (афілійованими, спорідненими, асоційованими), відповідно до законодавства України (без урахування податку на додану вартість);

нерухомого майна та/або транспортних засобів, та/або устаткування, що визначена в договорі купівлі-продажу, – у разі їх придбання не раніше ніж за три місяці до дати укладення договору застави. Таку вартість банк може використовувати до дати її перегляду відповідно до встановленої в цьому пункті періодичності;

3) принцип збереження. Передбачає наявність договору страхування предмета застави від втрати/пошкодження, вигодонабувачем за яким є банк. Дія цього принципу поширюється на види застави, визначені в пунктах 11 – 13, 16, 18 – 21, 24 – 25 додатка 6 до цього Положення.

Банк має розробити внутрішньобанківську процедуру страхування предмета застави, що, зокрема, повинна містити:

критерії та порядок відбору страхових компаній;

мінімальні вимоги до договорів страхування, зокрема мінімальний перелік ризиків, від яких повинен бути застрахований кожний із видів забезпечення;

4) принцип наявності. Передбачає здійснення банком/аутсорсером перевірки наявності та стану майна, отриманого в заставу, на регулярній основі. Період від дати останньої перевірки до дати визначення розміру кредитного ризику не може перевищувати: для нерухомого майна, цілісного майнового комплексу та транспортних засобів – дванадцять місяців; для біологічних активів – постійно (тобто в момент вибуття/заміни біологічних активів), але не більше одного місяця; для товарів в обороті або в переробці – постійно (тобто в момент вибуття/заміни товару), але не більше одного місяця; для іншого майна/майнових прав – шість місяців.

Банк/аутсорсер у разі отримання відомостей про ризик втрати майна здійснює позачергову перевірку його наявності та стану.

108. Банк має право передати проведення перевірки наявності та стану майна, отриманого в заставу, на аутсорсинг за умови:

1) прийняття рішення уповноваженим органом банку щодо передавання проведення перевірки наявності та стану майна, отриманого в заставу, на аутсорсинг та обґрунтування необхідності прийняття такого рішення;

2) визначення структурного підрозділу/відповідальних осіб, який/які здійснюватиме/здійснюватимуть контроль за реалізацією аутсорсером проведення перевірки наявності та стану майна, отриманого в заставу;

3) визначення у внутрішньобанківських нормативних документах вимог цього Положення щодо параметрів якості аутсорсингу, порядку проведення верифікації аутсорсера, порядку здійснення контролю за належним виконанням послуг аутсорсером;

4) визначення у внутрішньобанківських нормативних документах вимог цього Положення щодо порядку дій банку в разі порушення аутсорсером умов договору або відмови банку від аутсорсингу, виконання якого забезпечить безперервність процесу перевірки наявності та стану майна, отриманого в заставу, банком самостійно;

5) забезпечення належного контролю за якістю виконання перевірок наявності та стану майна, отриманого в заставу, переданих на аутсорсинг;

6) забезпечення моніторингу та контролю за ризиками, пов'язаними з передаванням проведення перевірки наявності та стану майна, отриманого в заставу, на аутсорсинг.

109. Банк під час визначення кредитного ризику за кредитними операціями використовує вартість прийнятного забезпечення з урахуванням коефіцієнтів ліквідності відповідно до додатка 6 до цього Положення.

110. Банки – учасники консорціуму з метою розрахунку розміру кредитного ризику розподіляють вартість забезпечення, наданого заставодавцями, згідно з умовами договору про консорціумне кредитування між банками – учасниками консорціуму пропорційно до частки їх участі в консорціумному кредитуванні.

111. Банк – учасник консорціуму з метою розрахунку розміру кредитного ризику використовує забезпечення за умови наявності документів, що підтверджують:

1) обтяження забезпечення на користь одного з банків – учасників консорціуму у відповідному реєстрі згідно з вимогами законодавства України;

2) право банку – учасника консорціуму на частину коштів від реалізації такого забезпечення, що відповідає частці його участі в консорціумному кредитуванні, у разі невиконання боржником своїх зобов'язань.

112. Банк під час розрахунку розміру кредитного ризику приймає вартість забезпечення у вигляді грошового покриття, що розміщене в банку-кредиторі, – у розмірі, що відповідає найменшому з розмірів залишків на рахунку, які мали місце на початок кожного робочого дня впродовж останніх 30 календарних днів, що передують даті розрахунку розміру кредитного ризику.

113. Банк із метою розрахунку розміру кредитного ризику використовує вартість застави у вигляді товарів в обороті або в переробці за одночасного дотримання таких умов:

- 1) є заставою за кредитом, термін дії якого не перевищує 12 місяців;
- 2) договір про надання кредиту та/або договір застави визначають: докладний опис предмета застави; періодичність здійснення переоцінки застави з дотриманням термінів, передбачених у цьому розділі; право банку/аутсорсера на постійній основі здійснювати одноосібно контроль за наявністю/належною схоронністю/вибуттям/заміною товарів на інші;
- 3) право власності заставодавця на товари підтверджене документально;
- 4) наявність товарів, що передаються в заставу, підтверджується даними фінансової звітності заставодавця, що подається до банку;
- 5) товари, що передаються в заставу, зберігаються в приміщеннях/на складах/у резервуарах, що перебувають у власності/в оренді банку, в умовах, що забезпечують їх належну схоронність та якість, ураховують строки та умови збереження (підтримання оптимальних: вологості, температурного режиму, циркуляції повітря тощо);

б) банк/аутсорсер здійснює одноосібно контроль за наявністю/належною схоронністю/вибуттям/заміною товарів на інші. Такий контроль передбачає, що вибуття/заміна товарів на інші не можуть бути здійснені без згоди банку/аутсорсера; уключає відстеження запасів товарів, їх динаміки, суттєвих змін видів і характеристик товарів (кількісних та якісних, які впливають на їх ринкову вартість), що надходять замість тих, що вибувають.

За результатами контролю складається відповідний акт, який засвідчується працівником банку/аутсорсером та заставодавцем.

Порядок організації та забезпечення належного контролю за заставою у вигляді товарів в обороті банк визначає у внутрішньобанківських положеннях.

114. Банк приймає до розрахунку кредитного ризику вартість застави у вигляді товарів в обороті або в переробці за умови їх відповідності вимогам

пункту 113 розділу X цього Положення; в обсязі, що відповідає найменшому денному залишку за останні 90 календарних днів поспіль, які передують звітній даті; з коефіцієнтом ліквідності згідно з додатком 6 до цього Положення.

115. Банк із метою розрахунку розміру кредитного ризику використовує вартість застави у вигляді біологічних активів за одночасного дотримання таких умов:

1) договір про надання кредиту та/або договір застави визначають: докладний опис предмета застави; періодичність здійснення переоцінки застави з дотриманням термінів, передбачених у цьому розділі; право банку/аутсорсера на постійній основі здійснювати контроль за наявністю/належною схоронністю/вибуттям/заміною біологічних активів на інші;

2) біологічні активи, що передаються в заставу, зберігаються в умовах, що забезпечують їх належну схоронність та якість (спеціальні приміщення), ураховують строки та умови збереження (підтримання оптимальних вологості, температурного режиму, циркуляції повітря тощо);

3) банк/аутсорсер здійснює одноосібно контроль за наявністю/належною схоронністю/вибуттям/заміною біологічних активів на інші. Такий контроль передбачає, що вибуття/заміна біологічних активів на інші не можуть бути здійснені без згоди банку/аутсорсера; уключає відстеження запасів біологічних активів, їх динаміки, суттєвих змін видів і характеристик (кількісних та якісних, які впливають на їх ринкову вартість), що надходять замість тих, що вибувають.

За результатами контролю складається відповідний акт, який засвідчується працівником банку/аутсорсером та заставодавцем.

Порядок організації та забезпечення належного контролю за заставою у вигляді біологічних активів банк визначає у внутрішньобанківських положеннях.

116. Банк приймає до розрахунку кредитного ризику вартість застави у вигляді біологічних активів за умови їх відповідності вимогам пункту 115 розділу X цього Положення; в обсязі, що відповідає найменшому денному залишку за останні 90 календарних днів поспіль, які передують звітній даті; за нижчою між балансовою та ринковою вартостями; з коефіцієнтом ліквідності згідно з додатком 6 до цього Положення.

117. Банк із метою розрахунку розміру кредитного ризику використовує вартість застави, яка є забезпеченням за двома (або більше) кредитними операціями, у тому числі за договорами наступної застави, якщо першочергове право вимоги на предмет застави як заставодержателю належить банку у

частині, пропорційній розміру заборгованості за кожною кредитною операцією.

118. Якщо погашення боргу за одним із таких кредитів прострочено понад 30 календарних днів, то предмет застави може братися до розрахунку величини кредитного ризику за всіма кредитами за умови, що в договорах про надання кредитів, забезпеченням за якими є один предмет застави, у разі невиконання боржником умов одного з договорів передбачено право банку на дострокове стягнення боргу за всіма іншими кредитами та/або його дострокового погашення за рахунок реалізації предмета застави. Якщо такої умови в договорах про надання кредиту немає, то предмет застави використовується з метою зменшення ризику за одним із кредитів, погашення боргу за яким прострочено понад 30 календарних днів.

119. У разі погашення простроченого боргу за кредитом використання банком цього предмета застави за іншими кредитами в одному банку з метою зменшення ризику відновлюється.

120. Банк із метою розрахунку розміру кредитного ризику за непрацюючим активом (NPL), заставою за яким є майно/майнові права, визначені в пунктах 11 – 26 додатка 6 до цього Положення, бере до розрахунку їх вартість:

1) від 1 дня визнання активу непрацюючим до 1 095 днів включно – в обсязі не більше 100 відсотків;

2) від 1 096 до 1 460 днів включно – в обсязі не більше 60 відсотків за умови наявності документально підтвердженого обґрунтованого судження щодо ймовірності реалізації забезпечення;

3) від 1 461 до 1 825 днів включно – в обсязі не більше 50 відсотків за умови наявності документально підтвердженого обґрунтованого судження щодо ймовірності реалізації забезпечення;

4) від 1 826 днів – 0%.

121. Банк не бере до розрахунку розміру кредитного ризику вартість забезпечення, якщо воно:

1) належить до переліку, визначеного в пункті 1 додатка 6 до цього Положення, і надано за кредитом, який банк визнає непрацюючим понад 90 днів поспіль (крім умов, зазначених у підпунктах 2 та 3 цього пункту);

2) належить до переліку, визначеного в пункті 1 додатка 6 до цього Положення, за кредитом, який банк визнає непрацюючим понад 365 днів поспіль, і наданим боржнику, щодо якого запроваджено процедуру фінансової реструктуризації, учасниками якої є банки – резиденти України, за умови, що

строк дії забезпечення не менше ніж строк фінансової реструктуризації боржника та банк зберігає право звернути стягнення на таке забезпечення як протягом проведення процедури такої реструктуризації, так і після її завершення;

3) належить до переліку, визначеного в пункті 1 додатка 6 до цього Положення, за кредитом, який банк визнає непрацюючим понад 1 095 днів поспіль, і наданим боржнику щодо якого запроваджено процедуру фінансової реструктуризації, учасниками якої є банки – резиденти України, банки-нерезиденти, іноземні державні експортні кредитні агенції, міжнародні фінансові організації, утримувачі єврооблігацій, за умови, що строк дії забезпечення не менше ніж строк фінансової реструктуризації боржника та банк зберігає право звернути стягнення на таке забезпечення як протягом проведення процедури такої реструктуризації, так і після її завершення;

4) належить до переліку, визначеного в пунктах 2 – 10 додатка 6 до цього Положення, за кредитом, який банк визнає непрацюючим понад 90 днів поспіль;

5) належить до переліку, визначеного в пунктах 11 – 26 додатка 6 до цього Положення, за кредитом, який банк визнає непрацюючим понад 1 825 днів поспіль;

б) не відповідає іншим вимогам щодо забезпечення, визначеним цим Положенням.

XI. Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника, включеного до групи фінансових активів

122. Банк може об'єднувати фінансові активи з однорідними характеристиками в групі з однорідними характеристиками (далі – групи) та розраховувати розмір кредитного ризику на груповій основі, використовуючи формулу (3).

123. Характеристиками кредитного ризику, зокрема є:

1) спрямованість (кредит, наданий боржнику – фізичній особі або боржнику – юридичній особі);

2) вид продукту (зокрема, споживчі кредити; іпотечні кредити; кредити на придбання транспортних засобів; кредити, надані юридичним особам; інші кредити, що відповідають умовам однорідності для включення до відповідної групи);

3) дрібність (загальна сума боргу за кредитами одного боржника, включеними до будь-якої групи, не може перевищувати 0,2 відсотка від загальної суми боргу за відповідною групою);

4) суттєвість розміру індивідуальних вимог (максимальна сума боргу за кількома кредитами одного боржника, уключеними до групи, не може перевищувати встановлену цим Положенням для відповідної групи граничну суму).

124. Банк об'єднує в групи фінансову дебіторську заборгованість, за якою строк погашення згідно з умовами договору не перевищує трьох місяців та загальна сума боргу контрагента не перевищує 20 тис. грн., або еквівалент цієї суми в іноземній валюті, визначений за офіційним валютним курсом, установленим Національним банком на дату оцінки кредитного ризику (далі – групи фінансової дебіторської заборгованості).

125. Банк за групами фінансової дебіторської заборгованості визначає клас боржників – фізичних осіб/контрагентів, ґрунтуючись на кількості календарних днів прострочення погашення боргу.

126. Банк за групами фінансової дебіторської заборгованості визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту контрагентів на підставі визначеного класу згідно з таблицею 8 додатка 9 до цього Положення.

127. Банк об'єднує в групи кредити, надані боржнику – фізичній особі, загальна сума боргу за якими не перевищує 2 000 тис. грн., або еквівалент цієї суми в іноземній валюті, визначений за офіційним валютним курсом, установленим Національним банком на дату оцінки кредитного ризику (далі – група кредитів фізичних осіб до 2 000 тис. грн.), які є одночасно однорідними за:

1) видом застави (іпотечні кредити, заставою за якими є предмети іпотеки, що відповідають критеріям прийнятності, визначеним у розділі X цього Положення; кредити на придбання транспортних засобів, заставою за якими є придбані транспортні засоби, що відповідають критеріям прийнятності, визначеним у розділі X цього Положення; інші кредити, забезпечені заставою, що відповідає критеріям прийнятності, визначеним у розділі X цього Положення) або відсутністю застави;–

2) рівнем покриття боргу вартістю предмета застави (за наявності);

3) своєчасністю погашення боргу;

128. Банк визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржників за кредитами, уключеними до груп кредитів фізичних осіб до 2 000 тис. грн., згідно з таблицею 6 додатка 9 до цього Положення.

129. Банк об'єднує в групи кредити, надані боржнику – юридичній особі, загальна сума боргу за якими не перевищує 2 000 тис. грн., або еквівалент цієї суми в іноземній валюті, визначений за офіційним валютним курсом, установленим Національним банком на дату оцінки кредитного ризику (далі –

група кредитів юридичних осіб до 2 000 тис. грн.), які є одночасно однорідними за:

- 1) видом застави (кредити, забезпечені заставою, що відповідає критеріям прийнятності, визначеним у розділі X цього Положення);
- 2) рівнем покриття боргу вартістю предмета застави;
- 3) своєчасністю погашення боргу (кількість календарних днів прострочення боргу не перевищує 30 календарних днів);
- 4) періодичністю та обсягом сплати основної суми заборгованості (щомісяця або щокварталу, рівномірними частинами);
- 5) періодичністю та обсягом сплати процентів (щомісяця або щокварталу в обсязі не менше ніж визнаний банком згідно з нормативно-правовими актами Національного банку з бухгалтерського обліку).

130. Банк за кредитами, включеними до групи однорідних кредитів, наданих боржникам – юридичним особам, відносить таких боржників до класу 1.

131. Банк за кредитами, включеними до груп кредитів юридичних осіб до 2 000 тис. грн., визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту таких боржників згідно з таблицею 7 додатка 9 до цього Положення.

132. Банк не включає/виключає до/з визначених у цьому розділі груп кредитів кредит, наданий боржнику, що належить до групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів.

Банк також не включає/виключає до/з групи кредитів юридичних осіб до 2 000 тис. грн. кредит, наданий боржнику, щодо якого настала подія дефолту, визначена в розділі XVIII цього Положення.

XII. Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту контрагента за коштами, розміщеними в інших банках

133. Банк визначає розмір кредитного ризику за коштами, розміщеними на кореспондентських рахунках в інших банках, та коштами банків у розрахунках (далі – кошти, розміщені в інших банках).

134. Банк визначає клас контрагента за коштами, розміщеними в інших банках, відповідно до вимог розділу VI цього Положення.

135. Банк коригує визначений клас контрагента за коштами, розміщеними в інших банках, відповідно до вимог пункту 22 розділу II цього Положення, у тому числі:

1) належності контрагента до групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів – згідно з вимогами пунктів 61 – 64 розділу IV цього Положення;

2) ознак, що свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента, – згідно з розділом XVII цього Положення;

3) вимог щодо визнання, припинення визнання банком дефолту боржника/контрагента – згідно з розділом XVIII цього Положення;

4) наявної в банку інформації щодо кредитної історії боржника в частині його класифікації за класом 5 – банк понижує клас такого боржника на два класи.

136. Банк визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту контрагента за коштами, розміщеними в інших банках, виходячи зі скоригованого класу:

контрагента, що є резидентом, – згідно з таблицею 3 додатка 9 до цього Положення;

контрагента, що є нерезидентом, – згідно з таблицею 4 додатка 9 до цього Положення.

137. Банк бере до розрахунку розміру кредитного ризику за коштами, розміщеними в інших банках як гарантійні депозити або грошове покриття за акредитивом, значення EAD, зменшене на суму покриття за таким акредитивом за умови, що заявник акредитива бере на себе ризики, пов'язані з відбором банків, які беруть участь у розрахунках за акредитивом, і гарантійні депозити відповідають за строками та сумами відповідному акредитиву та обліковуються на окремих аналітичних рахунках.

138. Банк під час визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту контрагента за коштами, розміщеними в інших банках, у межах установленого діапазону відповідно до вимог пунктів 29 – 31 розділу II цього Положення та згідно з методикою банку щодо визначення значень PD ураховує також події та обставини, що можуть спричинити припинення виконання боржником своїх зобов'язань.

XIII. Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту контрагента за дебіторською заборгованістю

139. Банк визначає розмір кредитного ризику за дебіторською заборгованістю, яка обліковується за балансовими рахунками таких груп:

1) дебіторська заборгованість за операціями з банками;

2) дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами банку;

- 3) дебіторська заборгованість за операціями банку з фінансовими інструментами;
- 4) дебіторська заборгованість за розрахунками з працівниками банку;
- 5) інші нараховані доходи;
- 6) дебетові суми до з'ясування;
- 7) дебіторська заборгованість за господарською діяльністю банку.

140. Банк визначає клас 1 контрагента та значення коефіцієнта PD, що дорівнює "0", за дебіторською заборгованістю (крім дебіторської заборгованості, яка має ознаки безнадійної заборгованості, визначені Податковим кодексом України) за:

- 1) операціями з грошово-речовими лотереями;
- 2) індексацією грошових заощаджень.

141. Банк визначає клас контрагента за дебіторською заборгованістю, що є фінансовим активом (далі – фінансова дебіторська заборгованість), залежно від строків погашення боргу, передбачених договорами або правилами здійснення операцій/розрахунків, установлених законодавством України та внутрішньобанківськими положеннями.

142. Банк визначає клас та значення коефіцієнта ймовірності дефолту контрагента за фінансовою дебіторською заборгованістю, строк погашення якої згідно з умовами договору перевищує три місяці, залежно від виду боржника – згідно з вимогами розділів IV – VII цього Положення відповідно.

143. Банк об'єднує в групи та визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту контрагента за фінансовою дебіторською заборгованістю, за якою загальна сума боргу контрагента не перевищує 20 тис. грн., або еквівалент цієї суми в іноземній валюті, визначений за офіційним валютним курсом, установленим Національним банком на дату оцінки кредитного ризику, та строк погашення якої згідно з умовами договору не перевищує трьох місяців, згідно з вимогами розділу XI цього Положення.

144. Банк визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту контрагента за фінансовою дебіторською заборгованістю, яка не відповідає вимогам пункту 143 розділу XIII цього Положення, з урахуванням фактора своєчасності сплати боргу відповідно до таблиці 8 додатка 9 до цього Положення.

145. Банк здійснює розрахунок кількості календарних днів прострочення боргу за заборгованістю, яка обліковується за балансовими рахунками групи

“Дебетові суми до з’ясування”, починаючи з п’ятого робочого дня після дня списання коштів із рахунку банку.

146. Банк визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту контрагента за дебіторською заборгованістю за господарською діяльністю залежно від кількості календарних днів визнання її в балансі банку – згідно з таблицею 8 додатка 9 до цього Положення.

XIV. Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту контрагента за похідними фінансовими активами

147. Банк визначає розмір кредитного ризику за похідними фінансовими активами, за якими позитивна переоцінка вартості активів за опціонними, форвардними та ф’ючерсними контрактами, а також суми перерахованої премії опціону обліковуються за балансовими рахунками таких груп:

- 1) похідні фінансові активи в торговому портфелі банку;
- 2) похідні фінансові активи, що призначені для обліку хеджування.

148. Банк бере до розрахунку розміру кредитного ризику за похідним фінансовим активом значення EAD, що відповідає сумі позитивної переоцінки вартості активів за опціонними, форвардними та ф’ючерсними контрактами, а також сумі перерахованої премії опціону, що обліковується на відповідному балансовому рахунку.

149. Банк визначає значення коефіцієнта ймовірності дефолту контрагента за похідним фінансовим активом залежно від виду боржника – згідно з вимогами розділів IV – VII цього Положення відповідно.

XV. Загальні вимоги до визначення розміру кредитного ризику за цінними паперами та інвестиціями в інші компанії

150. Банк визначає розмір кредитного ризику за цінними паперами та інвестиціями інших компаній, класифікованими до відповідних портфелів, а також за інвестиціями банку, що не оформлені цінними паперами, крім цінних паперів, на які зменшується розмір регулятивного капіталу згідно з вимогами Інструкції № 368 (далі – цінні папери), які обліковуються за балансовими рахунками таких груп:

- 1) боргові цінні папери, що рефінансуються Національним банком, у торговому портфелі банку;
- 2) боргові цінні папери, що рефінансуються Національним банком, у портфелі банку на продаж;

3) боргові цінні папери, що рефінансуються Національним банком, у портфелі банку до погашення;

4) акції та інші фінансові інвестиції, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток;

5) боргові цінні папери в торговому портфелі банку;

6) акції та інші фінансові інвестиції в портфелі банку на продаж;

7) боргові цінні папери в портфелі банку на продаж;

8) інвестиції в асоційовані компанії, що утримуються з метою продажу;

9) інвестиції в дочірні компанії, що утримуються з метою продажу;

10) боргові цінні папери в портфелі банку до погашення.

151. Банк визначає клас 1 боржника, що є емітентом цінних паперів, та значення коефіцієнта PD, що дорівнює "0", за:

1) цінними паперами, емітованими центральними органами виконавчої влади, Національним банком, міжнародними фінансовими організаціями;

2) вкладеннями в акції ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА РОЗРАХУНКОВОГО ЦЕНТРУ З ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОГОВОРІВ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ.

152. Банк визначає клас боржника за активами у вигляді інвестиційних сертифікатів інститутів спільного інвестування не вище 10 та встановлює значення коефіцієнта PD, що дорівнює "1,0".

XVI. Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – емітента цінних паперів

153. Банк з метою визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту здійснює оцінку фінансового стану боржника – емітента цінних паперів на підставі даних його фінансової звітності та з урахуванням виду цінного папера.

154. Банк визначає періодичність здійснення оцінки фінансового стану боржника – емітента цінного папера самостійно з урахуванням наявної в банку інформації про емітента та обіг відповідного цінного папера, але не рідше одного разу на квартал.

155. Банк здійснює оцінку фінансового стану та визначає клас боржника – емітента цінних паперів:

1) боржника – емітента цінних паперів, що є юридичною особою, – згідно з вимогами розділу IV цього Положення (крім коригування на фактор своєчасності обслуговування боргу, який ураховується згідно з додатком 3 до цього Положення);

2) боржника – емітента цінних паперів, що є банком, – згідно з вимогами розділу VI цього Положення (крім коригування на фактор своєчасності обслуговування боргу, який ураховується згідно з додатком 3 до цього Положення);

3) боржника – емітента цінних паперів, який є бюджетною установою, – згідно з вимогами розділу VII цього Положення (крім коригування на фактор своєчасності обслуговування боргу, який ураховується згідно з додатком 3 до цього Положення).

156. Банк коригує визначений на підставі оцінки фінансового стану клас боржника – емітента цінних паперів відповідно до вимог пункту 22 розділу II цього Положення, у тому числі враховуючи такі фактори:

1) належність боржника, що є емітентом цінних паперів, до групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів – згідно з вимогами пунктів 61 – 64 розділу IV цього Положення;

2) додаткові характеристики – згідно з додатком 3 до цього Положення.

Банк у разі наявності в боржника – емітента цінних паперів додаткових характеристик, які відповідають різним класам, відносить такого боржника до нижчого (гіршого) класу;

3) ознаки, що свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента, – згідно з розділом XVII цього Положення (у частині, що не суперечить додатковим характеристикам, визначеним у додатку 3 до цього Положення);

4) вимоги щодо визнання, припинення визнання банком дефолту боржника/контрагента – згідно з розділом XVIII цього Положення;

5) наявної в банку інформації щодо кредитної історії боржника в частині його класифікації за класом 10 (боржник – юридична особа)/5 (інші боржники) – банк понижує клас такого боржника на три (боржник – юридична особа)/два (інші боржники) класи.

157. Банк під час визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – емітента цінних паперів у межах встановленого діапазону відповідно до вимог пунктів 29 – 31 розділу II цього Положення та згідно з методикою банку щодо визначення значення PD урахує також поточну вартість цінного папера, наявну інформацію про обіг цінного папера на фондовому ринку, податкову та статистичну звітність боржника – емітента

цінних паперів, інші події та обставини, що можуть свідчити про припинення виконання боржником своїх зобов'язань.

158. Якщо умовами емісії (випуску) цінних паперів передбачено забезпечення їх погашення у вигляді гарантій Кабінету Міністрів України, то за часткою вартості цінних паперів, покритих таким забезпеченням, визначається коефіцієнт імовірності дефолту боржника, що є емітентом цінних паперів, "0" з віднесенням такого боржника до класу 1.

XVII. Ознаки, що свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента

159. Банк з метою забезпечення адекватної оцінки активу враховує ознаки, які свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента.

160. Банк ураховує такі ознаки шляхом коригування класу боржника/контрагента.

161. Банк визначає клас боржника/контрагента не вище 5 (для боржників – юридичних осіб)/3 (для інших боржників) за наявності таких ознак:

1) надання кредиту боржнику – юридичній особі, що є нерезидентом, рейтинг якого не підтверджений жодним із провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням;

2) функціонування боржника – юридичної особи менше одного року з дати державної реєстрації (не застосовується в разі реорганізації боржника; належності боржника до групи; оцінки боржника за кредитом під інвестиційний проект);

3) прострочення боргу від 31 календарного дня і більше [з дати виконання зобов'язання (платежу) відповідно до умов договору] за (не застосовується в разі належності боржника до групи):

урахованим векселем;
факторинговою операцією.

162. Банк визначає клас боржника/контрагента не вище 8 (для боржників – юридичних осіб)/4 (для інших боржників) за наявності таких ознак:

1) спрямування кредиту, наданого боржнику А, на погашення кредиту боржника В, що був використаний боржником В для погашення кредиту боржника С;

2) прострочення боргу від 61 календарного дня і більше [з дати виконання зобов'язання (платежу) відповідно до умов договору] за (не застосовується в разі належності боржника до групи):

урахованим векселем;

факторинговою операцією;

3) боржник – юридична особа має від’ємне значення капіталу на кінець року протягом трьох останніх років поспіль (у разі належності боржника до групи – застосовується до групи);

4) боржник – юридична особа має одночасно співвідношення (у разі належності боржника до групи – застосовується до групи):

короткострокових та довгострокових зобов’язань [ф. 1 (р. 1510 + р.1515 + р. 1600 + р. 1610 – р. 1165 гр. 4)]/[ф. 1-м (1-мс) (р. 1595 + р. 1600 + р.1610 – р. 1165 гр. 4)] до чистого доходу від реалізованої продукції (зароблених страхових премій) [ф. 2 (р. 2000 + р. 2010 гр. 3)]/чистого доходу від реалізації продукції [ф. 2-м (2-мс) р. 2000 гр. 3] на кінець останнього звітного періоду – більше 2,5 та

короткострокових та довгострокових зобов’язань (ф. 1 (р. 1510 + р.1515 + р. 1600 + р. 1610 – р. 1165 гр. 4) або ф. 1-м (1-мс) (р. 1595 + р. 1600 + р. 1610 – р. 1165 гр. 4)) до операційного прибутку (збитку) до відрахування амортизації (ф. 2 (р. 2190 – р. 2195 + р. 2515 гр. 3))/операційного прибутку (збитку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) [ф. 2-м (2-мс) (р. 2000 – р. 2050 гр. 3)] на кінець останнього звітного періоду – більше 5, або операційний прибуток (збиток) до відрахування амортизації/операційний прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) має від’ємне/нульове значення.

Для квартальної фінансової звітності розрахунок показників здійснюється після їх приведення до річного виміру згідно з вимогами пунктів 8 – 12 та з урахуванням умов, зазначених у виносці 1 додатка 7 до цього Положення;

5) розміщення банком коштів на кореспондентському рахунку в банку-нерезиденті, рейтинг якого дорівнює “BB+” або є нижчим згідно з міжнародною рейтинговою шкалою, підтверджений у бюлетені агентства (компанії) Standard&Poor’s, або аналогічного рейтингу інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням, за яким кількість трансакцій (крім нарахування доходів) за три місяці поспіль, що передують даті оцінки, становила менше двох.

163. Банк визначає клас боржника/контрагента не вище 9 (для боржників – юридичних осіб)/4 (для інших боржників) за наявності таких ознак:

1) за кредитом, наданим боржнику в іноземній валюті, обсяг документально підтверджених очікуваних надходжень виручки в іноземній валюті, яка відповідає валюті кредиту згідно з умовами договору, або яка належить до 1 групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року № 269), а також у національній валюті, є

недостатнім для виконання зобов'язань за договором про надання кредиту упродовж наступних 12 місяців (у разі належності боржника до групи – застосовується до групи).

Достатнім є обсяг документально підтверджених очікуваних надходжень виручки в іноземній та в національній валютах, який одночасно відповідає таким умовам:

обсяг документально підтверджених очікуваних надходжень боржника в іноземній та в національній валютах упродовж наступних 12 місяців від дати розрахунку розміру кредитного ризику перевищує обсяг його зобов'язань за договором про надання кредиту на цей період із урахуванням строків їх виконання та ризику перерахунку однієї валюти в іншу;

банк на звітну дату має позитивний досвід (накопичений за останні 12 місяців, що передують даті розрахунку розміру кредитного ризику) надходжень на рахунки боржника в цьому банку та/або в інших банках в іноземній та/або в національній валютах в обсягах, що перевищували відповідні зобов'язання боржника за цей період;

2) за коштами, розміщеними на кореспондентських рахунках в інших банках, які є знерухомленими/обтяженими.

XVIII. Визнання, припинення визнання банком дефолту боржника/контрагента

164. Банк визнає дефолт боржника/контрагента та визначає його клас не вище 10 (для боржників – юридичних осіб)/5 (для інших боржників) за настання однієї або обох із таких подій:

1) боржник/контрагент (крім іншого банку) прострочив погашення боргу перед банком більш ніж на 90 календарних днів. Банк-боржник/контрагент прострочив погашення боргу/не виконав вимогу банку більш ніж на 30 календарних днів;

2) боржник/контрагент не спроможний забезпечити в повному обсязі виконання зобов'язань перед банком, його материнською та дочірніми установами в установленій договором/договорами строк без застосування банком процедури звернення стягнення на забезпечення (за наявності).

165. Подія дефолту, зазначена в підпункті 2 пункту 164 розділу XVIII цього Положення, є такою, що настала, якщо:

1) сформований банком резерв під зменшення корисності наданого боржнику фінансового активу становить 50 та більше відсотків боргу;

2) унесені зміни до умов договору, у тому числі пов'язані з реструктуризацією боргу [крім реструктуризації боргу, яка здійснена відповідно до вимог законів України щодо фінансової реструктуризації або

реструктуризації зобов'язань громадян України за кредитами в іноземній валюті, за якою боржником виконуються умови договору], передбачають:

прощення частини боргу та/або,
капіталізацію або заміну на інший актив нарахованих та несплачених відсотків за більш ніж 90 календарних днів поспіль;

3) боржник/контрагент заявив про банкрутство;

4) боржника/контрагента визнано банкрутом/розпочато процедуру ліквідації (припинення) юридичної особи в установленому законодавством порядку/банк-боржник за рішенням Національного банку віднесено до категорії неплатоспроможних/відкликано банківську ліцензію;

5) банк порушив проти боржника/контрагента справу про банкрутство у встановленому законодавством України порядку;

6) банк ухвалив рішення про конвертацію (переведення) частини або всієї суми боргу боржника/контрагента в капітал боржника/контрагента (за винятком випадків, передбачених законом України щодо фінансової реструктуризації);

7) хоча б один із зовнішніх рейтингів боржника згідно з міжнародною рейтинговою шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poor's або іншим провідним світовим рейтинговим агентством (компанією), визначеним(ою) цим Положенням, понижено до рівня "дефолт";

8) відбулася повторна/наступна заміна активу на інший актив;

9) унесені зміни до умов договору, не пов'язані з реструктуризацією, у частині збільшення строків користування активом, наданим боржнику, який не спроможний погасити борг без реалізації застави, попри відсутність на дату оцінки кредитного ризику прострочення погашення боргу.

Продовження строку дії окремого траншу в рамках відкритої банком боржнику кредитної лінії не є внесенням змін до умов договору щодо збільшення строків користування активом;

10) за одним із активів/часткою активу боржника/контрагента відбулося списання боргу за рахунок сформованого резерву;

11) за одним із активів/часткою активу боржника/контрагента відбувся продаж зі збитком в обсязі 20 або більше відсотків боргу;

12) за одним із активів/часткою активу боржника, який є лізингоотримувачем, відбулось анулювання банком лізингового договору у зв'язку з порушенням боржником (лізингоотримувачем) умов договору;

13) продаж банком активу/відступлення права вимоги за активом із відстроченням платежу більше ніж на сім календарних днів відповідно до умов договору про продаж активу/відступлення права вимоги (у тому числі із урахуванням унесених змін до договору про продаж активу), який супроводжується однією або більше з таких подій:

на дату оцінки кредитного ризику контрагент, що купує актив, сплатив банку менше 30 відсотків його вартості/сплату за активом не здійснював;

контрагент сплачує за активом одним платежем у кінці строку дії договору про продаж активу або сплачує більшу частку вартості активу наближено до кінця строку дії договору про продаж активу;

14) є прострочення боргу більше ніж на 90 календарних днів [з дати виконання зобов'язання (платежу) відповідно до умов договору] за:

урахованим векселем;

факторинговою операцією;

15) боржника, що є емітентом цінних паперів, згідно з порядком, передбаченим нормативно-правовим актом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, включено до списку емітентів, що мають ознаки фіктивності;

16) є затримка погашення номінальної вартості або процентів понад сім календарних днів за борговими цінними паперами;

17) у банку:

немає фінансової звітності боржника – юридичної особи за останній звітний період понад три місяці після термінів подання, визначених у пункті 48 розділу IV цього Положення, та/або

немає розшифрування даних форми № 2 (2-м, 2-мс) “Звіт про фінансові результати” (графа 2000) Положень (стандартів) бухгалтерського обліку 1 або 25 річної фінансової звітності боржника – юридичної особи за останній звітний рік щодо структури доходів;

фінансова звітність боржника, за даними якої банк здійснив оцінку фінансового стану такого боржника, не відповідає вимогам Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”;

фінансова звітність боржника, підтверджена аудитором, має негативний висновок;

18) боржник скористався передбаченою умовами договору про надання кредиту можливістю змін попередніх умов виконання ним зобов'язань на такі, що відповідають ознакам, визначеним у цьому пункті.

166. Банк визнає подію дефолту, зазначену в підпункті 2 пункту 164 розділу XVIII цього Положення, такою, що настала, за наявності однієї або декількох із наведених нижче ознак, якщо банк на підставі судження не довів відсутності дефолту боржника/контрагента в разі:

1) сплати боргу боржником (крім боргу за кредитом під інвестиційний проект; кредитом, наданим на виробничі цілі із сезонним або циклічним характером виробництва; кредитом, наданим боржнику, що є учасником групи, консолідована/комбінована звітність якого свідчить про можливість забезпечення його фінансової стійкості) в обсязі менше ніж обсяг доходів, визнаних банком згідно з нормативно-правовими актами Національного банку з бухгалтерського обліку;

2) унесення змін до умов договору, пов'язаних із реструктуризацією боргу [крім: реструктуризації боргу, яка здійснена відповідно до вимог законів України щодо фінансової реструктуризації або реструктуризації зобов'язань громадян України за кредитами в іноземній валюті, за якою боржником виконуються умови договору], яка пов'язана з фінансовими труднощами боржника, що мають такі ознаки:

клас боржника, визначений банком на момент проведення реструктуризації, – не вище 8, та/або

на момент проведення реструктуризації боржник прострочив погашення боргу більше ніж на 30 календарних днів;

3) унесення змін до умов договору, за відсутності яких актив був би віднесений банком до категорії непрацюючих (NPL);

4) зменшення відсоткової ставки більш ніж на 30 відсотків від первинних умов договору внаслідок зміни попередніх умов договору, не пов'язаних із реструктуризацією, не спричинене зміною ринкових умов;

5) якщо в боржника – юридичної особи на звітну дату немає власних/орендованих основних засобів або іншого майна, необхідного для здійснення діяльності (виробничого обладнання, складських приміщень, транспортних засобів, торгових або офісних приміщень тощо), що генерує грошові потоки в обсягах, необхідних для погашення кредиту;

6) якщо в банку немає інформації щодо кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) боржника – юридичної особи;

7) якщо в штаті боржника – юридичної особи немає персоналу, необхідного для здійснення операційної діяльності;

8) якщо немає боржника – юридичної особи за зазначеною ним адресою місцезнаходження;

9) якщо боржник скористався передбаченою умовами договору про надання кредиту можливістю змін попередніх умов виконання ним зобов'язань на такі, що відповідають ознакам, визначеним у цьому пункті.

167. Банк може ухвалити рішення про припинення визнання дефолту боржника/контрагента за одночасного виконання таких умов:

1) боржник/контрагент поновив регулярні платежі, тобто впродовж щонайменше 180 календарних днів поспіль від дня запровадження банком заходів, спрямованих на відновлення його здатності обслуговувати борг, забезпечує щомісячне або впродовж 365 днів – щоквартальне погашення основного боргу, або процентів у сумі не менше ніж сума нарахованих процентів за ставкою, визначеною в договорі, за відповідний період (місяць, квартал);

2) жодне із зобов'язань боржника/контрагента на дату ухвалення рішення про припинення визнання дефолту боржника/контрагента не є простроченим більше ніж на 30 календарних днів;

3) банк має документально підтвержене обґрунтоване судження, що боржник/контрагент попри наявні фінансові труднощі спроможний обслуговувати борг.

168. Банк у разі припинення визнання дефолту боржника/контрагента, попередньо визнаного банком виходячи з настання подій/події дефолту, визначених/визначеної у пунктах 165 та 166 розділу XVIII цього Положення (за винятком подій, визначених у підпунктах 1, 3, 4, 5, 7, 14, 15 та 17 пункту 165 розділу XVIII цього Положення), не визнає такі події/подію як події/подію дефолту повторно.

Директор Департаменту методології

Н. В. Іваненко

ПОГОДЖЕНО

В. о. заступника Голови

Національного банку України

_____ К. В. Рожкова

(підпис)

_____ 2016 року

(дата)

Додаток 1
до Положення про визначення
банками України розміру
кредитного ризику за активними
банківськими операціями
(пункт 7 розділу І)

Перелік методик та процедур, які мають бути передбачені
внутрішньобанківськими положеннями щодо визначення розміру кредитного
ризиків за активними банківськими операціями

1. Внутрішньобанківські положення щодо визначення розміру
кредитного ризику за активними банківськими операціями мають
передбачати, зокрема:

1) порядок проведення активних банківських операцій, у тому числі
порядок прийняття рішення та проведення реструктуризації кредитів;

2) порядок включення/виключення фінансових активів до/з групи
фінансових активів;

3) порядок накопичення, документування та систематичного оновлення
інформації про своєчасність сплати боргу боржником/контрагентом;

4) окремі методики оцінки фінансового стану та визначення класу (у
тому числі опис переліку основних джерел інформації та даних, що
використовуються) боржника/контрагента, в тому числі який є учасником
групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів,
для:

юридичних осіб;

фізичних осіб (у тому числі суб'єктів господарювання);

банків (у тому числі нерезидентів);

бюджетних установ;

боржників – емітентів цінних паперів;

5) окремі порядки формування, статистичного підтвердження та
документування власного досвіду банку щодо:

коефіцієнтів PD та LGD за групами фінансових активів;

дефолтів боржників/контрагентів та втрат за активами;

ризиків, на які наражається боржник/контрагент унаслідок участі в групі
юридичних осіб під спільним контролем/групі пов'язаних контрагентів;

Продовження додатка 1

- 6) методику визначення значень коефіцієнтів PD та LGD в межах встановлених діапазонів значень згідно з вимогами цього Положення;
- 7) порядок визнання/припинення визнання банком дефолту боржника/контрагента;
- 8) окремі порядки розрахунку розміру кредитного ризику за:
 - активом/наданим фінансовим зобов'язанням за видами активів/наданих фінансових зобов'язань (на індивідуальній та груповій основі);
 - цінним папером, що містить, у тому числі докладні перелік та опис критеріїв, що враховуються банком під час оцінки кредитного ризику за цінними паперами;
 - наявного додаткового забезпечення та/або рейтингових оцінок;
 - дебіторською заборгованістю;
- 9) порядки та процедури щодо роботи банку із заставою, зокрема:
 - порядок здійснення правового аналізу документів під час укладення договору застави за кредитом з метою юридичного обґрунтування своїх прав як заставодержателя;
 - процедуру страхування предмета застави;
 - порядок визначення ринкової вартості предметів застави та здійснення її переоцінки (для оцінки, що здійснюється оцінювачем майна – працівником банку, який має кваліфікаційне свідоцтво оцінювача, визначаються процедури проведення ним оцінки (переоцінки, перегляду вартості), застосовувані методики оцінки, зміст і форма внутрішнього документа про оцінку майна);
 - процедури і методи перевірки наявності та якості предметів застави, оформлення результатів перевірки залежно від їх виду;
 - процедури реалізації забезпечення;
- 10) порядок здійснення контролю за правильністю розрахунку розміру кредитного ризику за активами/наданими фінансовими зобов'язаннями;
- 11) порядок формування та ведення кредитної документації.

Додаток 2
до Положення про визначення
банками України розміру
кредитного ризику за активними
банківськими операціями
(пункт 8 розділу І)

Вимоги до кредитної документації (справи) боржника

1. Кредитна документація (справа) формується банком на паперових носіях і повинна містити такі дані, згруповані хронологічно за визначеними нижче розділами.

2. Установчі та реєстраційні документи боржника, у тому числі:

1) установчі та реєстраційні документи (для юридичних осіб);

2) копії відповідних сторінок паспорта та довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (для фізичних осіб) або серії та номера паспорта для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті;

3) інформація щодо юридичної структури боржника/групи (для юридичних осіб) із зазначенням часток володіння (зазначаються компанії, які не пов'язані юридично, але входять до групи, пов'язані по бізнес-моделі та/або контролюються кінцевим бенефіціаром; зазначаються роль кожного учасника групи, схема товарно-грошових потоків; зазначається реальний власник(и); роль боржника в групі і в схемі товарно-грошових потоків);

4) інформація про менеджмент боржника (для юридичних осіб).

3. Документація про прийняття рішення щодо надання кредиту:

1) письмове клопотання (заява) боржника про надання кредиту;

2) бізнес-план, техніко-економічне обґрунтування потреби в кредиті на відповідні цілі, наявність впливу фактору сезонності або циклічності (для юридичних осіб);

3) інформація, надана боржником та документально підтверджена іншими банками, про:

борг боржника з визначенням основних умов договору про надання кредиту (сума за договором, строк, залишок боргу, вид забезпечення за кредитом тощо);

наявність простроченої заборгованості;

4) інформація про стан виконання зобов'язань боржника перед банком за попередніми договорами, кредитну історію (за наявності);

5) аудиторський висновок про фінансовий стан боржника (за наявності);

6) висновок уповноважених фахівців банку щодо оцінки кредитоспроможності боржника;

7) рішення колегіального органу/визначеної особи банку про можливість надання кредиту; рішення колегіального органу щодо надання повноважень визначеній особі банку приймати рішення про можливість надання кредитів, унесення змін до діючих умов договору про надання кредиту;

8) договір про надання кредиту і додаткові договори до нього;

9) документи, що підтверджують повноваження особи підписувати договір про надання кредиту та додаткові договори до нього від імені боржника/контрагента банку.

4. Документи щодо застави (у тому числі її моніторингу):

1) договори застави (іпотеки) та додаткові договори до них, гарантійні листи;

2) документи, що підтверджують повноваження особи підписувати договори застави (іпотеки) та додаткові договори до них від імені боржника/контрагента банку;

3) юридична документація заставодавця/поручителя;

4) копії правовстановлюючих документів на майно (майнові права), що передається в забезпечення;

5) документи, що підтверджують ринкову вартість заставленого майна;

6) документи, що свідчать про наявність та якість збереження заставленого майна (акти, довідки, матеріали перевірок);

7) документи, що свідчать про обтяження майна та його державну реєстрацію відповідно до вимог законодавства України;

8) договори страхування заставленого майна та документи, що підтверджують сплату страхового платежу (за наявності).

5. Документація щодо моніторингу, супроводження кредиту:

- 1) інформація про перевірку спрямування кредитних коштів;
- 2) контракти та/або договори про купівлю-продаж (за наявності);

3) фінансова звітність та розшифрування даних форм № 2 (2-м, 2-мс) “Звіт про фінансові результати” (граф 2000) річної фінансової звітності боржника за останній звітний рік щодо структури доходів (для юридичних осіб) відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку 1 або 25; інформація про доходи (для фізичних осіб, клас яких визначається на підставі оцінки фінансового стану) боржника; фінансова та бюджетна звітність (для бюджетної установи);

4) інформація щодо руху коштів на поточних рахунках у банку та в інших банках щонайменше за останні шість повних місяців (надається за запитом);

5) підтвердні документи (виписки за балансовими та позабалансовими рахунками, платіжні доручення тощо), що свідчать про надання та погашення кредиту, наявні фінансові зобов'язання, оприбуткування заставленого майна тощо (надаються за запитом);

6) інформація щодо визначення та коригування класу боржника;

7) інформація про вжиті банком заходи для погашення боргу (документи, що засвідчують процедуру повернення або стягнення боргу), ведення претензійно-позовної роботи;

8) узагальнена інформація про кредит з дати його надання з урахуванням даних, передбачених у таблиці цього додатка.

6. Інші документи.

7. Наведений перелік не є вичерпним та доповнюється на розсуд банку.

8. Інформація, визначена в таблиці цього додатка, може зберігатися банком на електронних носіях за умови дотримання таких вимог:

1) формування файла в розрізі боржників (угод);

2) забезпечення щомісячного доповнення (актуалізації) накопиченої інформації у файлах;

3) забезпечення створення резервних копій (або запобігання втраті інформації в інший спосіб);

Продовження додатка 2

4) зведена інформація з файла роздруковується і розміщується в кредитній справі один раз на рік (не пізніше 01 лютого, наступного за звітним року) або частіше – на вимогу уповноважених працівників Національного банку України;

5) забезпечення можливості оперативного перегляду інформації в динаміці (надається за запитом).

Таблиця

Інформація за наданим кредитом/кредитною лінією станом на _____

Найменування (для юридичних осіб), прізвище,
ім'я та по батькові (для фізичних осіб)

боржника _____

Код за ЄДРПОУ/ідентифікаційний номер _____

Дата, номер договору про надання кредиту _____

№ з/п	Показник	Дата 1	Дата №
1	2	3	...
1	Сума (ліміт) та валюта кредиту/кредитної лінії		
2	Фактична сума боргу за кредитом		
3	Клас боржника, визначений на підставі оцінки фінансового стану		
4	Скоригований клас боржника на фактори, визначені цим Положенням		
5	Ринкова вартість забезпечення, яке банк враховує з метою зменшення кредитного ризику ¹		
6	Обсяг сформованого резерву, який банк враховує з метою зменшення кредитного ризику		
7	Розмір кредитного ризику		

¹ Розподіл застави в розрізі боржників (за наявності спільної застави).

Додаток 3
до Положення про визначення
банками України розміру
кредитного ризику за активними
банківськими операціями
(пункт 22 розділу II)

Таблиця

Коригування класу боржника – емітента цінних паперів з урахуванням додаткових характеристик

№ з/п	Клас 1 ² / клас 1 ³	Клас 2/ клас 1	Клас 3/ клас 2	Клас 4/ клас 2	Клас 5/ клас 3	Клас 6/ клас 3	Клас 7/ клас 4	Клас 8/ клас 4	Клас 9/ клас 5
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	≥ 3-х років з державної реєстрації	≥ 3-х років з державної реєстрації	≥ 2-х років з державної реєстрації	≥ 2-х років з державної реєстрації	≥ 1-го року з державної реєстрації	≥ 1-го року з державної реєстрації	<1-го року з державної реєстрації	<1-го року з державної реєстрації	<1-го року з державної реєстрації
2	≥ 1-го року з дати структурної реорганізації, змін у складі керівництва емітента	≥ 1-го року з дати структурної реорганізації, змін у складі керівництва емітента	≥ 9-ти місяців з дати структурної реорганізації, змін у складі керівництва емітента	≥ 9-ти місяців з дати структурної реорганізації, змін у складі керівництва емітента	≥ 6-ти місяців з дати структурної реорганізації, змін у складі керівництва емітента	≥ 6-ти місяців з дати структурної реорганізації, змін у складі керівництва емітента	<6-ти місяців з дати структурної реорганізації, змін у складі керівництва емітента	<6-ти місяців з дати структурної реорганізації, змін у складі керівництва емітента	<6-ти місяців з дати структурної реорганізації, змін у складі керівництва емітента

² Боржники – емітенти цінних паперів, що є юридичними особами (крім банків та бюджетних установ).

³ Інші боржники-емітенти.

Продовження додатка 3
Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	Прибуткова діяльність протягом останніх двох років	Прибуткова діяльність протягом останніх двох років	Прибуткова діяльність за попередній фінансовий рік, позитивні фінансові результати поточного року	Прибуткова діяльність за попередній фінансовий рік, позитивні фінансові результати поточного року	Прибуткова діяльність за попередній фінансовий рік	Збиткова діяльність за попередній фінансовий рік	Збиткова діяльність за попередній фінансовий рік	Збиткова діяльність протягом останніх двох років, негативні фінансові результати поточного року	Збиткова діяльність протягом останніх трьох років, негативні фінансові результати поточного року
7	Розмір власного капіталу суттєво перевищує розмір статутного капіталу та резервного фонду	Розмір власного капіталу перевищує розмір статутного капіталу та резервного фонду	Розмір власного капіталу перевищує розмір статутного капіталу	Розмір власного капіталу є нижчим розміру статутного капіталу	Розмір власного капіталу є нижчим розміру статутного капіталу, його значення наближається до від'ємного	Від'ємний розмір власного капіталу на дату оцінки	Від'ємний розмір власного капіталу на дату оцінки	Від'ємний розмір власного капіталу на дату оцінки	Від'ємний розмір власного капіталу на дату оцінки та на попередню дату оцінки
8	За борговими цінними паперами виплата доходу здійснюється не рідше одного разу на квартал	За борговими цінними паперами виплата доходу здійснюється не рідше одного разу на квартал	За борговими цінними паперами виплата доходу здійснюється не рідше одного разу на квартал	За борговими цінними паперами виплата доходу здійснюється не рідше одного разу на квартал	За борговими цінними паперами виплата доходу здійснюється не рідше одного разу на квартал	За борговими цінними паперами виплата доходу здійснюється рідше одного разу на квартал	За борговими цінними паперами виплата доходу здійснюється рідше одного разу на квартал	За борговими цінними паперами виплата доходу здійснюється рідше одного разу на квартал	За борговими цінними паперами виплата доходу здійснюється рідше одного разу на квартал

Продовження додатка 3
Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	Операції з векселями зі строком погашення боргу до одного року	Операції з векселями зі строком погашення боргу до одного року	Операції з векселями зі строком погашення боргу до одного року	Операції з векселями зі строком погашення боргу до одного року	Операції з векселями зі строком погашення боргу понад один рік	Операції з векселями зі строком погашення боргу понад один рік	Операції з векселями незалежно від строку погашення боргу	Операції з векселями незалежно від строку погашення боргу	Операції з векселями незалежно від строку погашення боргу
10	Рейтинг емітента або цінних паперів згідно з міжнародною рейтинговою шкалою – від AAA до A-	Рейтинг емітента або цінних паперів згідно з міжнародною рейтинговою шкалою – від AAA до A-	Рейтинг емітента або цінних паперів згідно з міжнародною рейтинговою шкалою – від BBB+ до BBB-	Рейтинг емітента або цінних паперів згідно з міжнародною рейтинговою шкалою – від BBB+ до BBB-	Рейтинг емітента або цінних паперів згідно з міжнародною рейтинговою шкалою – від BB+ до B-	Рейтинг емітента або цінних паперів згідно з міжнародною рейтинговою шкалою – від BB+ до B-	Рейтинг емітента або цінних паперів згідно з міжнародною рейтинговою шкалою – від CCC+ до C	Рейтинг емітента або цінних паперів згідно з міжнародною рейтинговою шкалою – від CCC+ до C або рейтинг не визначений	Рейтинг емітента або цінних паперів згідно з міжнародною рейтинговою шкалою – D

Продовження додатка 3
Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	Емітенти, щодо яких немає жодних сумнівів щодо своєчасності та повноти погашення боргових цінних паперів і сплати процентів за ними, а також щодо отримання стабільних доходів за акціями та іншими цінними паперами з нефіксованим прибутком	Емітенти, щодо яких немає жодних сумнівів щодо своєчасності та повноти погашення боргових цінних паперів і сплати процентів за ними, а також щодо отримання стабільних доходів за акціями та іншими цінними паперами з нефіксованим прибутком	Емітенти, щодо яких є претензії щодо своєчасного та повного погашення боргових цінних паперів, затримки сплати процентів, а також значного скорочення рівня дохідності за акціями та іншими цінними паперами з нефіксованим прибутком	Емітенти, щодо яких є претензії щодо своєчасного та повного погашення боргових цінних паперів, затримки сплати процентів, а також значного скорочення рівня дохідності за акціями та іншими цінними паперами з нефіксованим прибутком	Емітенти, які стикаються з труднощами погашення у встановлені строки боргових цінних паперів, а також емітенти, за якими банк має сумнів щодо повернення суми внеску до статутного капіталу в разі їх реорганізації	Емітенти, які стикаються з труднощами погашення у встановлені строки боргових цінних паперів, а також емітенти, за якими банк має сумнів щодо повернення суми внеску до статутного капіталу в разі їх реорганізації	Емітенти, які виявились неспроможні у встановлені строки погасити боргові цінні папери, а також емітенти, щодо яких банк не зможе повернути суми внеску до статутного капіталу в разі їх реорганізації	Емітенти, які виявились неспроможні у встановлені строки погасити боргові цінні папери, а також емітенти, щодо яких банк не зможе повернути суми внеску до статутного капіталу в разі їх реорганізації	Емітенти, які придбані боргові цінні папери яких практично неможливо погасити (однак можуть бути погашені за рішенням суду або після санації); емітенти акцій та інших цінних паперів із нефіксованим прибутком, за якими банк не лише може не повернути свою частку в статутному капіталі, а й стати правонаступником деяких боргових зобов'язань

Додаток 4
до Положення про визначення
банками України розміру
кредитного ризику за активними
банківськими операціями
(пункт 28 розділу II)

Таблиця

Зіставність класів боржника/контрагента залежно від виду
боржника/контрагента, за яким визначається кредитний ризик

Клас боржників, що оцінюються за 10 класами	Клас боржників/контрагентів, що оцінюються за 5 класами	Клас контрагентів, що оцінюються за 2 класами
1	2	3
1	1	1
2		
3		
4	2	
5		
6	3	
7		
8	4	
9		
10	5	2

Додаток 5
до Положення про визначення
банками України розміру
кредитного ризику за активними
банківськими операціями
(пункт 32 розділу II)

Таблиця

Значення коефіцієнта кредитної конверсії (CCF) залежно від виду
фінансового зобов'язання

№ з/п	Група	Вид фінансового зобов'язання	Значення коефіцієнта кредитної конверсії (CCF)
1	2	3	4
1	1	1.1. За наданими гарантіями (крім зазначених у пункті 2.1), поруками, акцептами та аваліями	100%
2		1.2. За відкритими (наданими) та підтвердженими непокритими акредитивами	
3		1.3. За наданими рамбурсними зобов'язаннями	
4		1.4. За зобов'язаннями з кредитування з терміном дії більше 3 років	
5		1.5. За операціями з іноземною валютою та банківськими металами до отримання за умовами "спот", форвардними, опціонними та ф'ючерсними контрактами, за якими банк має зобов'язання здійснити передоплату	
6		1.6. За активами до отримання за форвардними, опціонними, ф'ючерсними контрактами, за якими банк має зобов'язання здійснити передоплату; депозитами до розміщення за контрактами на умовах "спот", за якими банк має зобов'язання першим здійснити розміщення коштів	
7		1.7. За вимогами за андеррайтингом цінних паперів, щодо яких банк надав зобов'язання про їх визнання в балансі в разі нездійснення розміщення в обумовлені емісією терміни	

Продовження додатка 5
Продовження таблиці

1	2	3	4
8	2	2.1. За наданими гарантіями, пов'язаними з поверненням контрагенту попередньої сплати, виконанням договірних зобов'язань, тендерними гарантіями	50%
9		2.2. За зобов'язаннями з кредитування з терміном дії від 1 до 3 років	
10	3	3.1. За відкритими (наданими) та підтвердженими покритими акредитивами (крім таких, що відповідають вимогам пункту 4.1) або відкритими (наданими) за рахунок іншого забезпечення, прийнятного для уповноваженого банку-емітента	20%
11		3.2. За зобов'язаннями з кредитування з терміном дії до 1 року	
12	4	4.1. За наданими банком фінансовими зобов'язаннями на суму коштів, які є грошовим забезпеченням (покриттям) за цими зобов'язаннями, за умови одночасного дотримання таких вимог: безперечного контролю та доступу банку до грошового забезпечення; права банку здійснити договірне списання коштів з рахунку, на якому обліковується грошове забезпечення, у разі невиконання контрагентом зобов'язань перед банком; розміщення грошового забезпечення на строк, не менший, ніж строк цих зобов'язань (без права дострокового вилучення)	0%

Додаток 6
до Положення про визначення
банками України розміру
кредитного ризику за активними
банківськими операціями
(пункт 33 розділу II)

Таблиця

Прийнятне забезпечення та коефіцієнти ліквідності забезпечення

№ з/п	Вид забезпечення/застави	Коефіцієнт ліквідності
1	2	3
Забезпечення		
1	<p>Безумовні та безвідкличні гарантії/безвідкличні резервні акредитиви, що виконують функції фінансової гарантії:</p> <p>Кабінету Міністрів України;</p> <p>урядів країн, що мають інвестиційний кредитний рейтинг згідно з міжнародною шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poog's або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням;</p> <p>банків та інших установ, що мають інвестиційний кредитний рейтинг згідно з міжнародною шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poog's або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням;</p> <p>міжнародних багатосторонніх банків (Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Європейський банк реконструкції та розвитку, Міжнародна фінансова корпорація)</p>	1,0

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

1	2	3
2	Грошове покриття, що розміщене в банку-кредиторі на строк, не менший, ніж строк користування активом, за умови забезпечення безперечного контролю та доступу банку-кредитора до цих коштів у разі невиконання боржником зобов'язань за кредитною операцією, що обумовлено договором, з урахуванням ризику перерахунку однієї валюти в іншу	1,0
3	Державні цінні папери за операціями репо, які ґрунтуються на двосторонньому договорі між банком та його контрагентом про купівлю державних цінних паперів із одночасним зобов'язанням контрагента викупити державні цінні папери за обумовленою в договорі ціною та на обумовлену дату	Дорівнює коригуючому коефіцієнту, встановленому Національним банком України для операцій рефінансування на дату врахування вартості забезпечення
Застава		
4	Цінні папери, емітовані центральними органами виконавчої влади України або гарантовані Кабінетом Міністрів України	Дорівнює коригуючому коефіцієнту, встановленому Національним банком для операцій рефінансування на дату врахування вартості забезпечення
5	Цінні папери, емітовані Національним банком України	1,0
6	Цінні папери емітентів, які мають інвестиційний кредитний рейтинг згідно з міжнародною шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poor's або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням	Визначається внутрішнім положенням банку-кредитора, але не більше 1,0

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

1	2	3
7	Облігації міжнародних фінансових організацій, які на умовах, визначених своїм установчим актом, та/або відповідно до міжнародного договору України здійснюють емісію облігацій на території України	1,0
8	Майнові права на грошові кошти, розміщені на вкладному (депозитному) рахунку в банку, який має інвестиційний кредитний рейтинг, за умови, що строк розміщення коштів не менший, ніж строк користування активом	1,0
9	Іменні ощадні (депозитні) сертифікати, що випущені банком-кредитором, або майнові права на грошові кошти боржника чи майнового поручителя, що розміщені на вкладному (депозитному) рахунку в банку-кредиторі на строк, не менший, ніж строк користування активом, за умови безперечного контролю та доступу банку-кредитора до цих коштів у разі невиконання боржником зобов'язань за кредитною операцією, що обумовлено договором	1,0
10	Банківські метали, що перебувають на зберіганні в банку-кредиторі, чи майнові права на банківські метали, які розміщені на вкладному (депозитному) рахунку в банку-кредиторі на строк, не менший, ніж строк користування активом, за умови безперешкодного доступу банку-кредитора до зазначеного предмета застави в разі невиконання боржником зобов'язань за кредитною операцією, що обумовлено договором	Визначається внутрішнім положенням банку-кредитора, але не більше 1,0
11	Нерухоме майно, що належить до житлового фонду (квартири)	0,75
12	Легкові автомобілі	0,75
13	Нерухоме майно, що не належить до житлового фонду (крім земельних ділянок)	0,6
14	Земельні ділянки, оформлені на правах власності, на яких розташоване нерухоме майно, що не належить до житлового фонду, і площа яких безпосередньо використовується в функціонуванні об'єкта	0,6

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

1	2	3
15	Іпотечні облігації, емітовані фінансовою установою, більше ніж 50 відсотків корпоративних прав якої належить державі та/або державним банкам, якість іпотечного покриття за якими відповідає вимогам законодавства України	0,6
16	Нерухоме майно, що належить до житлового фонду (будинки)	0,55
17	Земельні ділянки, оформлені на правах власності, на яких розташоване нерухоме майно, що належить до житлового фонду (будинки) , і площа яких безпосередньо використовується в функціонуванні об'єкта	0,55
18	Транспортні засоби (крім легкових автомобілів)	0,5
19	Об'єкти у формі цілісного майнового комплексу	0,5
20	Устаткування	0,5
21	Товари, прийняті на зберігання за подвійним складським свідоцтвом (протягом строку зберігання товару на підставі застави цього свідоцтва)	0,4
22	Цінні папери (крім цінних паперів інститутів спільного інвестування), емітовані резидентами, які внесені до першого рівня лістингу та перебувають у ньому не менше трьох місяців поспіль до дати розрахунку розміру кредитного ризику за активом	0,4
23	Цінні папери, емітовані органами місцевого самоврядування	0,4
24	Товари в обороті або в переробці	0,4
25	Біологічні активи	0,4
26	Земельні ділянки (крім земельних ділянок, за якими їх купівля, продаж та зміна цільового призначення (використання) обмежені на законодавчому рівні) без земельних поліпшень, оформлених на правах власності	0,35

Додаток 7
до Положення про визначення
банками України розміру
кредитного ризику за активними
банківськими операціями
(пункт 51 розділу IV)

Пояснення щодо визначення моделі розрахунку інтегрального показника
боржника – юридичної особи

1. Модель розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи обирається залежно від виду його економічної діяльності, визначеного на підставі наданого ним розшифрування даних графи 2000 форм № 2 (2-м, 2-мс) “Звіт про фінансові результати” Положень (стандартів) бухгалтерського обліку 1 або 25 річної фінансової звітності боржника – юридичної особи за останній звітний рік щодо структури доходів, виходячи з максимального значення питомої ваги доходу від певного виду діяльності (у процентах) у загальному обсязі чистого доходу (виручки), отриманого від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). У разі однакового значення питомої ваги доходу за двома (або більше) видами діяльності модель розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи обирається банком самостійно, на підставі одного з таких видів діяльності.

2. Модель розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи, що є новоствореним підприємством, у якого немає річної звітності, обирається залежно від виду його економічної діяльності, визначеного на підставі наданого ним розшифрування даних графи 2000 форм № 2 (2-м, 2-мс) “Звіт про фінансові результати” Положень (стандартів) бухгалтерського обліку 1 або 25 фінансової звітності такого боржника за останній звітний період.

3. Модель розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи, що належить до малого підприємства, яке складає фінансову звітність відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1, обирається відповідно до таблиці 1.

Моделі розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи
для великого або середнього підприємства

№ з/п	Групи видів економічної діяльності	Моделі	Фінансові показники (K _i)	Діапазони фінансових показників	Мінімальне значення діапазону (K _i min)	Максимальне значення діапазону (K _i max)	Показники (X _i)	
							8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство: секція А	$Z = 2,767 + 0,309 \cdot X_{11} + 0,821 \cdot X_{15} + 0,577 \cdot X_1 + 0,504 \cdot X_{10} + 0,291 \cdot X_{16}$	K ₁₁	1	Менше ніж 18,2%		X ₁₁	-1,157
				2	18,2%	36,6%		-0,143
				3	36,6%	98,3%		0,195
				4	Більше ніж 98,3%			1,205
			K ₁₅	1	Менше ніж 0,1%		X ₁₅	0,495
				2	0,1%	5,4%		0,332
				3	5,4%	10,0%		0,195
				4	10,0%	36,5%		-0,195
				5	Більше ніж 36,5%			-1,062
			K ₁	1	Менше ніж 17,4%		X ₁	1,079
				2	17,4%	35,4%		0,492
				3	35,4%	88,5%		-0,555
				4	Більше ніж 88,5%			-1,474
			K ₁₀	1	Менше ніж 162,8%		X ₁₀	-0,482
				2	162,8%	206,8%		0,335
				3	206,8%	976,7%		0,370
				4	Більше ніж 976,7%			1,619

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			K ₁₆	1	Менше ніж 0,8%		X ₁₆	-1,108
				2	0,8%	7,6%		-0,150
				3	7,6%	45,8%		0,231
				4	Більше ніж 45,8%			0,684
2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів, переробна промисловість, будівництво: секції В, С, F	$Z = 1,884 + 0,240 \cdot X_{11} + 0,288 \cdot X_4 + 0,557 \cdot X_{15} + 0,335 \cdot X_2 + 0,678 \cdot X_{13} + 0,457 \cdot X_7 + 0,342 \cdot X_1 + 0,203 \cdot X_3$	K ₁₁	1	Менше ніж -0,6%		X ₁₁	-1,225
				2	-0,6%	6,6%		-0,547
				3	6,6%	14,6%		0,133
				4	14,6%	25,8%		0,358
				5	25,8%	42,1%		0,861
				6	42,1%	842,9%		1,155
				7	Більше ніж 842,9%			2,194
			K ₄	1	Менше ніж -13,2%		X ₄	-1,157
				2	-13,2%	5,2%		-0,850
				3	5,2%	17,1%		-0,332
				4	17,1%	27,2%		0,048
				5	27,2%	33,9%		0,133
				6	33,9%	54,0%		0,521
				7	54,0%	76,8%		1,036
				8	Більше ніж 76,8%			1,168
			K ₁₅	1	Менше ніж 0,05%		X ₁₅	0,864
				2	0,05%	0,7%		0,482
				3	0,7%	1,4%		0,320
				4	1,4%	5,1%		0,208
				5	5,1%	28,5%		-0,216
6	Більше ніж 28,5%			-1,001				

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			К ₂	1	Менше ніж -11,0%		Х ₂	-1,198
				2	-11,0%	-4,3%		-0,942
				3	-4,3%	0,4%		-0,443
				4	0,4%	1,4%		0,255
				5	1,4%	2,8%		0,762
				6	Більше ніж 2,8%			1,358
			К ₁₃	1	Менше ніж 2 489%		Х ₁₃	0,427
				2	2 489%	3 383%		0,223
				3	3 383%	5 521%		0,133
				4	5 521%	6 906%		0,048
				5	6 906%	9 427%		-0,154
				6	9 427%	14 698%		-0,223
				7	Більше ніж 14698%			-0,881
			К ₇	1	Менше ніж 13,3%		Х ₇	-0,696
				2	13,3%	21,5%		-0,223
				3	21,5%	29,8%		-0,154
				4	29,8%	69,8%		0,310
				5	Більше ніж 69,8%			0,553

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9			
			К ₁	1	Менше ніж 0,2%		X ₁	1,728			
				2	0,2%	4,3%		1,557			
				3	4,3%	8,6%		0,864			
				4	8,6%	29,0%		0,639			
				5	29,0%	40,0%		0,018			
				6	40,0%	65,6%		-0,147			
				7	65,6%	151,8%		-1,170			
				8	Більше ніж 151,8%			-1,361			
			К ₃	1	Менше ніж 15,9%		X ₃	-0,944			
				2	15,9%	109,8%		-0,892			
				3	109,8%	145,9%		-0,005			
				4	145,9%	210,3%		0,579			
				5	Більше ніж 210,3%			0,953			
			3	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів: секція G	$Z = 2,366 + 0,430 \cdot X_1 + 0,656 \cdot X_{15} + 0,517 \cdot X_8 + 0,630 \cdot X_{16} + 0,228 \cdot X_{10} + 0,489 \cdot X_{12} + 0,437 \cdot X_6$	К ₁	1	Менше ніж 4,8%		X ₁	1,185
							2	4,8%	12,1%		0,738
3	12,1%	20,2%					-0,103				
4	20,2%	35,5%					-0,157				
5	35,5%	85,9%					-1,066				
6	Більше ніж 85,9%						-1,282				
К ₁₅	1	Менше ніж 0,2%				X ₁₅	0,460				
	2	0,2%					6,6%	0,444			
	3	6,6%					20,9%	-0,028			
	4	20,9%					40,8%	-0,373			
	5	Більше ніж 40,8%					-1,116				

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			K ₈	1	Менше ніж 21,1%		X ₈	0,907
				2	21,1%	33,9%		0,850
				3	33,9%	51,7%		0,346
				4	51,7%	67,1%		0,312
				5	67,1%	97,5%		0,116
				6	97,5%	204,5%		-0,702
				7	Більше ніж 204,5%			-1,435
			K ₁₆	1	Менше ніж -5,8%		X ₁₆	-0,876
				2	-5,8%	0,2%		-0,205
				3	Більше ніж 0,2%			0,201
			K ₁₀	1	Менше ніж 67,6%		X ₁₀	-1,326
				2	67,6%	101,8%		-0,179
				3	Більше ніж 101,8%			0,452
			K ₁₂	1	Менше ніж 10 659%		X ₁₂	0,217
				2	10659%	19 628%		-0,108
				3	Більше ніж 19 628%			-0,988
			K ₆	1	Менше ніж -19,0%		X ₆	-1,116
				2	-19,0%	4,7%		-0,602
				3	4,7%	25,3%		-0,152
				4	25,3%	375,7%		0,193
				5	375,7%	1 804%		0,640
				6	1 804%	5 157%		1,011
				7	Більше ніж 5 157%			1,411

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Інші: секції D, E, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U	$Z = 2,042 + 0,686 \cdot X_6 +$ $+ 0,473 \cdot X_{14} + 0,272 \cdot X_5 +$ $+ 0,816 \cdot X_9 + 0,902 \cdot X_{10} +$ $+ 0,494 \cdot X_3$	K ₆	1	Менше ніж -46,8%		X ₆	-0,895
				2	-46,8%	-2,9%		-0,805
				3	-2,9%	17,3%		-0,265
				4	17,3%	83,1%		0,028
				5	83,1%	4 400%		0,517
				6	Більше ніж 4 400%			1,441
			K ₁₄	1	Менше ніж 6 503%		X ₁₄	0,593
				2	6 503%	10 132%		0,291
				3	10 132%	60 802%		-0,634
				4	Більше ніж 60 802%			-0,976
			K ₅	1	Менше ніж -39,4%		X ₅	-0,850
				2	-39,4%	-10,3%		-0,055
				3	-10,3%	3,4%		0,023
				4	3,4%	41,9%		0,143
				5	Більше ніж 41,9%			0,777
			K ₉	1	Менше ніж 3 493%		X ₉	0,777
				2	3 493%	15 773%		0,706
				3	15 773%	21 785%		0,509
				4	21 785%	34 749%		-0,389
				5	34 749%	60 730%		-0,514
				6	Більше ніж 60 730%			-0,777

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			К ₁₀	1	Менше ніж 41,9%		Х ₁₀	-0,476
				2	41,9%	83,0%		-0,199
				3	83,0%	438,0%		0,215
				4	Більше ніж 438,0%			0,777
			К ₃	1	Менше ніж 23,9%		Х ₃	-0,656
				2	23,9%	100,9%		-0,558
				3	100,9%	7 617%		0,317
				4	Більше ніж 7 617%			0,638

Моделі розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи для малого підприємства

№ з/п	Групи видів економічної діяльності	Моделі	Фінансові показники (МК _i)	Діапазони фінансових показників	Мінімальне значення діапазону (МК _i min)	Максимальне значення діапазону (МК _i max)	Показники (X _i)	
							8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство: секція А	$Z = 2,844 + 0,650 \cdot X_{11} + 0,506 \cdot X_3 + 1,689 \cdot X_{10} + 0,287 \cdot X_4 + 0,656 \cdot X_7 + 0,608 \cdot X_5 + 0,373 \cdot X_2$	МК ₁₁	1	Менше ніж 0,0%		X ₁₁	-1,173
				2	0,0%	38,1%		-0,268
				3	38,1%	74,5%		-0,046
				4	74,5%	331,7%		0,535
				5	331,7%	785,2%		0,953
				6	Більше ніж 785,2%			1,185
			МК ₃	1	Менше ніж 89,5%		X ₃	-1,090
				2	89,5%	457,6%		-0,314
				3	457,6%	999,5%		0,117
				4	999,5%	81 803%		0,401
				5	Більше ніж 81 803%			1,004
			МК ₁₀	1	Менше ніж 87,1%		X ₁₀	0,176
				2	Більше ніж 87,1%			-0,953
			МК ₄	1	Менше ніж 29,0%		X ₄	-0,718
				2	29,0%	45,3%		-0,629
				3	45,3%	80,5%		0,416
				4	80,5%	87,3%		0,540
				5	Більше ніж 87,3%			0,677

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			МК ₇	1	Менше ніж 0,02%		X ₇	-0,616
				2	0,02%	0,2%		-0,455
				3	0,2%	90,0%		0,005
				4	Більше ніж 90,0%			1,022
			МК ₅	1	Менше ніж -3,1%		X ₅	-0,482
				2	-3,1%	5,1%		-0,428
				3	5,1%	18,6%		-0,314
				4	18,6%	27,5%		-0,046
				5	27,5%	34,7%		0,109
				6	34,7%	51,0%		0,418
				7	Більше ніж 51,0%			1,022
			МК ₂	1	Менше ніж 0,0%		X ₂	-0,668
				2	0,0%	10,4%		-0,282
				3	10,4%	16,4%		0,117
				4	Більше ніж 16,4%			1,951
			2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів, переробна промисловість, будівництво: секції В, С, F	$Z = 2,177 + 0,523 \cdot X_1 + 0,471 \cdot X_5 + 0,426 \cdot X_2 + 0,318 \cdot X_{11} + 0,246 \cdot X_{12}$	МК ₁	1	Менше ніж 2,4%
2	2,4%	10,2%					1,069	
3	10,2%	17,7%					0,882	
4	17,7%	31,6%					-0,257	
5	31,6%	72,3%					-0,704	
6	Більше ніж 72,3%						-1,122	
МК ₅	1	Менше ніж -37,3 %				X ₅	-1,097	
	2	-37,3 %					-9,5%	-0,663
	3	-9,5%					15,0%	0,234
	4	15,0%					23,1%	0,237

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				5	Більше ніж 23,1%			0,510
			МК ₂	1	Менше ніж -12,2%		Х ₂	-1,249
				2	-12,2%	-0,5%		-0,713
				3	-0,5%	1,0%		-0,252
				4	1,0%	2,8%		0,237
				5	Більше ніж 2,8%			0,951
			МК ₁₁	1	Менше ніж 18,1%		Х ₁₁	-0,980
				2	18,1%	48,9%		-0,654
				3	48,9%	86,0%		-0,188
				4	86,0%	153,0%		-0,179
				5	153,0%	1 021%		1,299
				6	Більше ніж 1 021%			1,488
			МК ₁₂	1	Менше ніж 7 581%		Х ₁₂	0,779
				2	7 581%	17 019%		0,093
				3	17 019%	30 338%		-0,314
				4	Більше ніж 30 338%			-0,938
3	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів: секція G	$Z = 2,427 + 0,490 \cdot X_{11} + 0,717 \cdot X_8 + 0,393 \cdot X_6 + 0,637 \cdot X_3 + 0,380 \cdot X_5$	МК ₁₁	1	Менше ніж 42,7%		Х ₁₁	-1,018
				2	42,7%	89,9%		-0,744
				3	89,9%	154,1%		-0,195
				4	154,1%	251,0%		0,592
				5	251,0%	452,1%		0,924
				6	452,1%	1 103%		1,066
				7	1 103%	4 350%		1,466
				8	Більше ніж 4 350%			1,803

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			МК ₈	1	Менше ніж 13,7%		Х ₈	0,694
				2	13,7%	29,9%		0,595
				3	29,9%	40,5%		0,501
				4	40,5%	52,3%		0,195
				5	52,3%	121,3%		0,101
				6	Більше ніж 121,3%			-0,936
			МК ₆	1	Менше ніж 0,0%		Х ₆	-1,295
				2	0,0%	90,9%		-0,227
				3	90,9%	333,5%		0,010
				4	333,5%	861,5%		0,421
				5	861,5%	5 040%		1,190
				6	5 040%	7 451%		1,219
				7	Більше ніж 7 451%			1,491
			МК ₃	1	Менше ніж 249,0%		Х ₃	-0,788
				2	249,0%	546,8%		-0,499
				3	546,8%	1 104%		-0,195
				4	Більше ніж 1 104%			0,659
			МК ₅	1	Менше ніж -30,0%		Х ₅	-0,837
				2	-30,0%	-3,6%		-0,243
				3	-3,6%	59,0%		0,178
				4	Більше ніж 59,0%			0,338

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Інші: секції D, E, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U	$Z = 1,798 + 0,486 \cdot X_9 + 0,436 \cdot X_6 + 0,345 \cdot X_1 + 0,365 \cdot X_{13} + 0,333 \cdot X_3$	МК ₉	1	Менше ніж -0,8%		Х ₉	0,922
				2	-0,8%	6 000%		0,732
				3	6 000%	8 980%		0,537
				4	8 980%	14 221%		0,361
				5	14 221%	43 431%		0,087
				6	43 431%	145 654%		-0,681
				7	Більше ніж 145 654%			-0,729
			МК ₆	1	Менше ніж -29,8%		Х ₆	-1,143
				2	-29,8%	0,0%		-0,715
				3	0,0%	39,1%		-0,085
				4	39,1%	380,8%		-0,009
				5	380,8%	2 758%		0,163
				6	Більше ніж 2 758%			1,750
			МК ₁	1	Менше ніж 2,3%		Х ₁	2,095
				2	2,3%	9,9%		1,617
				3	9,9%	24,5%		0,441
				4	24,5%	59,8%		-0,073
				5	59,8%	377,7%		-0,385
				6	Більше ніж 377,7%			-0,627
			МК ₁₃	1	Менше ніж -29,9%		Х ₁₃	-0,641
				2	-29,9%	-2,4%		-0,454
				3	-2,4%	0,6%		0,048
				4	0,6%	2,2%		0,278
				5	2,2%	4,7%		0,352
				6	Більше ніж 4,7%			1,192

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			МК ₃	1	Менше ніж 42,2%		Х ₃	-0,708
				2	42,2%	115,6%		-0,248
				3	115,6%	230,6%		-0,201
				4	230,6%	1 291%		0,023
				5	Більше ніж 1 291%			0,730

4. Розшифрування даних має засвідчуватися підписами керівника, головного бухгалтера (за наявності такої посади) і відбитком печатки боржника – юридичної особи (за наявності).

5. Фінансові показники визначаються згідно з таблицею 3 цього додатка⁴ на підставі даних фінансової звітності за останній звітний період та даних звітності останнього звітного року:

1) для боржника – великого або середнього підприємства – за формою № 1 “Баланс” (ф. 1), формою № 2 “Звіт про фінансові результати” (ф. 2), формою № 3 “Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)” (ф. 3);

2) для боржника – великого або середнього підприємства, що належить до групи юридичних осіб під спільним контролем, – за формою № 1 “Баланс” (ф. 1), формою № 2 “Звіт про фінансові результати” (ф. 2), формою № 3 “Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)” (ф. 3), а також за формою № 1-к “Консолідований баланс” (ф. 1-к), формою № 2-к “Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)” (ф. 2-к), формою № 3 “Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)” (ф. 3-к);

3) для боржника – малого підприємства – за формою № 1-м або № 1-мс “Баланс” (ф. 1-м або 1-мс), формою № 2-м або № 2-мс “Звіт про фінансові результати” (ф. 2-м або 2-мс).

6. Якщо під час розрахунку фінансового показника знаменник формули дорівнює нулю, то під час розрахунку інтегрального показника береться найменше значення показника зі значень, установлених для фінансового показника, крім фінансових показників: К3, МК3, К5, К6, МК6, К7, МК7, К10, К11, МК11, для яких береться найбільше значення.

7. Якщо під час розрахунку фінансових показників К3, К6, МК6, К11, МК11 знаменник формули є від’ємним, то під час розрахунку інтегрального показника береться найбільше значення показника.

⁴ Для цілей розрахунку фінансових показників усі показники звітності враховуються зі знаком (+), як це передбачено відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Зі знаком (-) ураховується лише показник власного капіталу (форми № 1 “Баланс” та № 1-м та № 1-мс “Баланс”, рядок 1495), якщо він має від’ємне значення.

Розрахунок фінансових показників, що використовуються для розрахунку інтегрального показника фінансового стану боржника – юридичної особи⁵

Фінансовий показник	Характеристика	Формула розрахунку	Алгоритм розрахунку для великого або середнього підприємства	Алгоритм розрахунку для малого підприємства
1	2	3	4	5
1. K_1, MK_1 – показники покриття боргу	Спроможність обслуговування боргу доходами від основного виду діяльності	Короткострокові та довгострокові зобов'язання Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)	$\frac{\text{ф. 1 р. 1510} + \text{р. 1515} + \text{р. 1600} + \text{р. 1610} - \text{р. 1165 гр. 4}}{\text{ф. 2 р. 2000} + \text{р. 2010 гр. 3}}$	$\frac{\text{ф. 1-м р. 1595} + \text{р. 1600} + \text{р. 1610} - \text{р. 1165 гр. 4}}{\text{ф. 2-м (2-мс) р. 2000 гр. 3}}$ або $\frac{\text{ф. 1-мс р. 1595} + \text{р. 1600} - \text{р. 1165 гр. 4}}{\text{ф. 2-мс р. 2000 гр. 3}}$
2. K_2, MK_2 – показники рентабельності активів	Ефективність використання активів підприємства	Чистий фінансовий результат/операційний результат Валюта балансу (актив)	$\frac{\text{ф. 2 р. 2350} - \text{р. 2355 гр. 3}}{\text{ф. 1 р. 1300 гр. 4}}$	$\frac{\text{ф. 2-м (2-мс) р. 2000} - \text{р. 2050 гр. 3}}{\text{ф. 1-м (1-мс) р. 1300 гр. 4}}$

⁵ Ф. – форма, р. – рядок, гр. – графа.

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5
3. К ₃ – показник покриття фінансових витрат за результатами операційної діяльності	Спроможність фінансування неопераційних витрат за результатами операційної діяльності	$\frac{\text{Операційний прибуток (збиток)}}{\text{Фінансові витрати}}$	$\frac{\text{ф. 2 р. 2190 – р. 2195 гр. 3}}{\text{ф. 2 р. 2250 – р.2220 гр. 3}}$	—
4. МК ₃ – показник покриття фінансових витрат за результатами операційної діяльності	Спроможність фінансування неопераційних витрат за результатами операційної діяльності	$\frac{\text{Прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}}{\text{Фінансові витрати}}$	—	$\frac{\text{ф. 2-м р. 2000 – р. 2050 гр. 3}}{\text{ф. 2-м р. 2270 гр. 3}}$ або $\frac{\text{ф. 2-мс р. 2000 – р. 2050 гр. 3}}{\text{ф. 2-мс р. 2165 гр. 3}}$
5. К ₄ , МК ₄ – показники капіталу	Частка капіталу в балансі підприємства	$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу (актив)}}$	$\frac{\text{ф. 1 р. 1495 гр. 4}}{\text{ф. 1 р. 1300 гр. 4}}$	$\frac{\text{ф. 1-м (1-мс) р. 1495 гр. 4}}{\text{ф. 1-м (1-мс) р. 1300 гр. 4}}$
6. К ₅ , МК ₅ – показники маневреності робочого капіталу	Частка оборотних активів, непокритих поточними зобов'язаннями	$\frac{\text{Оборотні активи за вирахуванням поточних зобов'язань і забезпечень}}{\text{Валюта балансу (актив)}}$	$\frac{\text{ф. 1 р. 1195 – р. 1695 гр. 4}}{\text{ф. 1 р. 1300 гр. 4}}$	$\frac{\text{ф. 1-м (1-мс) р. 1195 – р. 1695 гр. 4}}{\text{ф. 1-м (1-мс) р. 1300 гр. 4}}$

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5
7. К ₆ , МК ₆ – показники покриття капіталом боргу	Відношення власного капіталу до фінансової заборгованості підприємства	$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Короткострокові та довгострокові зобов'язання}}$	$\frac{\text{ф. 1 р. 1495 гр. 4}}{\text{ф. 1 р. 1510 + р. 1515 + р. 1600 + р. 1610 – р. 1165 гр. 4}}$	$\frac{\text{ф. 1-м р. 1495 гр. 4}}{\text{ф. 1-м р. 1595 + р. 1600 + р. 1610 – р. 1165 гр. 4}}$ або $\frac{\text{ф. 1-мс р. 1495 гр. 4}}{\text{ф. 1-мс р. 1595 + р. 1600 – р. 1165 гр. 4}}$
8. К ₇ , МК ₇ – показники швидкої ліквідності	Здатність підприємства оперативно покривати потреби в ліквідності	$\frac{\text{Дебіторська заборгованість за продукцію, гроші та їх еквіваленти}}{\text{Поточні зобов'язання і забезпечення}}$	$\frac{\text{ф. 1 р. 1125 + р. 1165 гр. 4}}{\text{ф. 1 р. 1695 гр. 4}}$	$\frac{\text{ф. 1-м р. 1125 + р. 1165 гр. 4}}{\text{ф. 1-м р. 1695 гр. 4}}$ або $\frac{\text{ф. 1-мс р. 1155 + р. 1165 гр. 4}}{\text{ф. 1-мс р. 1695 гр. 4}}$
9. К ₈ , МК ₈ – показники оборотності активів	Період повного обороту активів підприємства	$\frac{\text{Валюта балансу (актив)}}{\text{Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)}}$	$\frac{\text{ф. 1 р. 1300 гр. 4}}{\text{ф. 2 р. 2000 + р. 2010 гр. 3}}$	$\frac{\text{ф. 1-м (1-мс) р. 1300 гр. 4}}{\text{ф. 2-м (2-мс) р. 2000 гр. 3}}$
10. К ₉ , МК ₉ – показники оборотності поточних активів	Період, необхідний для повного оновлення поточних активів	$\frac{\text{Поточні активи}}{\text{Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)}}$	$\frac{\text{ф. 1 р. 1195 гр. 4} \cdot 365}{\text{ф. 2 р. 2000 + р. 2010 гр. 3}}$	$\frac{\text{ф. 1-м (1-мс) р. 1195 гр. 4} \cdot 365}{\text{ф. 2-м (2-мс) р. 2000 гр. 3}}$

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5
11. К ₁₀ – показник загальної ліквідності	Здатність підприємства покривати короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів	<u>Оборотні активи</u> Поточні зобов'язання і забезпечення	$\frac{\text{ф. 1 р. 1195 гр. 4}}{\text{ф. 1 р. 1695 гр. 4}}$	—
12. МК ₁₀ – показник оборотності робочого капіталу	Період повного обороту робочого капіталу підприємства	Оборотні активи за вирахуванням поточних зобов'язань і забезпечень <u>Чистий дохід від реалізованої продукції</u>	—	$\frac{\text{ф. 1-м (1-мс) р. 1195 –}}{\text{– р. 1695 гр. 4}}$ ф. 2-м (2-мс) р. 2000 гр. 3
13. К ₁₁ - показник здатності обслуговування боргу	Показник здатності обслуговування боргу	Операційний прибуток (збиток) за вирахуванням фінансових витрат та до відрахування амортизації <u>Короткострокові та довгострокові зобов'язання</u>	$\frac{\text{ф. 2 р. 2190 – р. 2195 +}}{\text{+ р. 2515 + р. 2220 –}} \\ \text{– р. 2250 гр. 3}$ $\text{ф. 1р. 1510 + р. 1515 +}$ $\text{+ р. 1600 + р. 1610 –}$ – р.1165 гр. 4	—

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5
14. МК ₁₁ – показник покриття боргу операційним прибутком	Здатність обслуговування боргу за рахунок операційного прибутку	Прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) Короткострокові та довгострокові зобов'язання	—	$\frac{\text{ф. 2-м р. 2000} - \text{р. 2050 гр. 3}}{\text{ф. 1-м р. 1595} + \text{р. 1600} + \text{р. 1610} - \text{р. 1165 гр. 4}}$ або $\frac{\text{ф. 2-мс р. 2000} - \text{р. 2050 гр. 3}}{\text{ф. 1-мс р. 1595} + \text{р. 1600} - \text{р. 1165 гр. 4}}$
15. К ₁₂ – показник достатності робочого капіталу	Оборотність запасів плюс оборотність дебіторської заборгованості мінус оборотність кредиторської заборгованості	$\frac{\text{Запаси}}{\text{Собівартість реалізованої продукції}} + \frac{\text{Дебіторська заборгованість}}{\text{Чистий дохід від реалізованої продукції}} - \frac{\text{Кредиторська заборгованість}}{\text{Собівартість реалізованої продукції}}$	$\frac{\text{ф. 1 р. 1100 гр. 4} \cdot 365}{\text{ф. 2 р. 2050 гр. 3}} + \frac{\text{ф. 1 р. 1125 гр. 4} \cdot 365}{\text{ф. 2 р. 2000} + \text{р. 2010 гр. 3}} - \frac{\text{ф. 1 р. 1615 гр. 4} \cdot 365}{\text{ф. 2 р. 2050 гр. 3}}$	—

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5
16. МК ₁₂ – показник оборотності основних засобів	Період повного обороту основних засобів підприємства	<u>Основні засоби</u> Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)	—	<u>ф. 1-м (1-мс) р. 1010 гр. 4</u> <u>ф. 2-м (2-мс) р. 2000 гр. 3</u>
17. К ₁₃ – показник оборотності дебіторської заборгованості	Ймовірна кількість днів реалізації продукції, необхідна для забезпечення розрахунків за кредиторською заборгованістю	Поточна дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги <u>Чистий дохід від реалізованої продукції</u>	<u>ф. 1 р. 1125 гр. 4 · 365</u> ф. 2р. 2000 + р. 2010 гр. 3	—
18. МК ₁₃ – показник чистого прибутку до оподаткування	Частка чистого прибутку до оподаткування в загальному обсязі реалізації продукції	Чистий прибуток (збиток) <u>до оподаткування</u> Чистий дохід від реалізованої продукції	—	ф. 2-м р. 2000 + р. 2120 – – р. 2050 – р. 2180 + <u>+ р. 2240 – р. 2270 гр. 3</u> ф. 2-м р. 2000 гр. 3 або ф. 2-мс р. 2000 + р. 2160 – – р. 2050 – р. 2165 гр. 3 <u>ф. 2-мс р. 2000 гр. 3</u>

Продовження додатка 7
Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5
19. К ₁₄ – показник оборотності кредиторської заборгованості	Період повного обороту кредиторської заборгованості	Поточна кредиторська заборгованість за товари, <u>роботи, послуги</u> Собівартість реалізованої продукції	$\frac{\text{ф. 1 р. 1615 гр. 4} \cdot 365}{\text{ф. 2 р. 2050 гр. 3}}$	—
20. К ₁₅ – показник частки неопераційних елементів балансу	Частка активів, яка не має прямого відношення до операційної діяльності підприємства	<u>Неопераційні активи</u> Валюта балансу (актив)	$\frac{\text{ф. 1 р. 1000} + \text{р. 1030} + \text{р. 1040} + \text{р. 1050} + \text{р. 1155} + \text{р. 1160 гр. 4}}{\text{ф. 1 р. 1300 гр. 4}}$	—
21. К ₁₆ – показник операційного прибутку до відрахування амортизації	Частка операційного прибутку до відрахування амортизації в загальному обсязі реалізації продукції	<u>Операційний прибуток (збиток) до відрахування амортизації</u> Чистий дохід від реалізованої продукції	$\frac{\text{ф. 2 р. 2190} - \text{р. 2195} + \text{р. 2515 гр. 3}}{\text{ф. 2 р. 2000} + \text{р. 2010 гр. 3}}$	—

8. Під час розрахунку фінансових показників на підставі квартальної звітності здійснюється сезонне коригування та приведення показників форми № 2 (2-м, 2-мс) “Звіт про фінансові результати” до річного виміру.

9. Сезонне коригування та приведення показників до річного виміру здійснюється в такий спосіб:

1) за такою формулою:

$$\frac{A}{n} \cdot I_t^p,$$

де I_t^p – значення показника за звітний період поточного року;

$$A = \sum_{i=1}^n \frac{I_i}{I_i^p},$$

де I_i – значення показника за рік i ;

I_i^p – значення показника за відповідний період року i ;

n – кількість попередніх років, за якими одночасно наявні значення I_i та I_i^p , або

2) за методом ковзної річної суми за такою формулою:

$$I_t^p + (I_{t-1} - I_{t-1}^p).$$

10. Якщо показник не потребує сезонного коригування, банк приводить його до річного виміру за такою формулою:

$$I_t^p \cdot \frac{4}{K},$$

де K – порядковий номер останнього звітного кварталу.

11. Під час розрахунку фінансових показників із таблиці 3 додатка 3 сезонно скориговані та приведені до річного виміру елементи форми № 2 (2-м, 2-мс) “Звіт про фінансові результати” повинні бути віднесені до відповідних у часі елементів форми № 1 “Баланс” та № 1-м та № 1-мс “Баланс”.

12. Якщо методи, наведені в пункті 9 цього додатка, дають різницю у більше ніж один фінансовий клас, банк повинен проаналізувати вірогідні причини розходження та обрати найбільш адекватний метод.

13. Клас боржника – юридичної особи визначається залежно від значення інтегрального показника з урахуванням величини підприємства (велике, середнє або мале) згідно з таблицями 4 та 5 цього додатка.

Визначення класу боржника – юридичної особи
для великого або середнього підприємства за інтегральним показником

№ з/п	Види економічної діяльності	Діапазони значень інтегрального показника за класами								
		клас 1	клас 2	клас 3	клас 4	клас 5	клас 6	клас 7	клас 8	клас 9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство: секція А	Більше ніж +4,65	Від +4,65 до +4,09	Від +4,09 до +3,52	Від +3,52 до +2,95	Від +2,95 до +2,39	Від +2,39 до +1,82	Від +1,82 до +1,26	Від +1,26 до +0,69	Менше ніж +0,69
2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів, переробна промисловість, будівництво: секції В, С, F	Більше ніж +4,31	Від +4,31 до +3,61	Від +3,61 до +2,91	Від +2,91 до +2,22	Від +2,22 до +1,52	Від +1,52 до +0,82	Від +0,82 до +0,12	Від +0,12 до -0,58	Менше ніж -0,58
3	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів: секція G	Більше ніж +4,25	Від +4,25 до +3,68	Від +3,68 до +3,11	Від +3,11 до +2,54	Від +2,54 до +1,97	Від +1,97 до +1,39	Від +1,39 до +0,82	Від +0,82 до +0,25	Менше ніж +0,25
4	Інші: секції D, E, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U	Більше ніж +4,48	Від +4,48 до +3,85	Від +3,85 до +3,21	Від +3,21 до +2,58	Від +2,58 до +1,95	Від +1,95 до +1,31	Від +1,31 до +0,68	Від +0,68 до +0,04	Менше ніж +0,04

Визначення класу боржника – юридичної особи
для малого підприємства за інтегральним показником

№ з/п	Види економічної діяльності	Діапазони значень інтегрального показника за класами								
		клас 1	клас 2	клас 3	клас 4	клас 5	клас 6	клас 7	клас 8	клас 9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство: секція А	Більше ніж +5,94	Від +5,94 до +5,05	Від +5,05 до +4,17	Від +4,17 до +3,29	Від +3,29 до +2,41	Від +2,41 до +1,52	Від +1,52 до +0,64	Від +0,64 до -0,24	Менше ніж -0,24
2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів, переробна промисловість, будівництво: секції В, С, F	Більше ніж +3,84	Від +3,84 до +3,36	Від +3,36 до +2,88	Від +2,88 до +2,40	Від +2,40 до +1,92	Від +1,92 до +1,44	Від +1,44 до +0,96	Від +0,96 до +0,48	Менше ніж +0,48
3	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів: секція G	Більше ніж +4,39	Від +4,39 до +3,83	Від +3,83 до +3,27	Від +3,27 до +2,71	Від +2,71 до +2,16	Від +2,16 до +1,60	Від +1,60 до +1,04	Від +1,04 до +0,49	Менше ніж +0,49
4	Інші: секції D, E, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U	Більше ніж +4,23	Від +4,23 до +3,71	Від +3,71 до +3,19	Від +3,19 до +2,67	Від +2,67 до +2,15	Від +2,15 до +1,63	Від +1,63 до +1,12	Від +1,12 до +0,60	Менше ніж +0,60

Додаток 8
до Положення про
визначення
банками України розміру
кредитного ризику за
активними
банківськими операціями
(пункт 58 розділу IV)

Трансформація рейтингу країни
місцезнаходження нерезидента в клас боржника

Рейтинг країни місцезнаходження нерезидента	Клас боржника – юридичної особи	Клас боржника – фізичної особи	Клас боржника - банку
1	2	3	4
від AAA до AA+	1	1	1
від AA до AA-	2		
від A+ до A -	3		
BBB+	4	2	2
від BBB до BBB-	5		
від BB+ до BB	6	3	3
від BB- до B+	7		
від B до B-	8		
від CCC+ до C або рейтинг не визначений	9	4	4
D	10	5	5

Додаток 9
до Положення про визначення
банками України розміру
кредитного ризику за активними
банківськими операціями
(пункт 66 розділу IV)

Значення коефіцієнтів PD та LGD за активними банківськими операціями

Таблиця 1

Діапазони значень коефіцієнта PD боржника – юридичної особи

№ з/п	Клас боржника – юридичної особи	Діапазони значень коефіцієнтів PD
1	1	2
1	1	0,005 – 0,009
2	2	0,01 – 0,019
3	3	0,02 – 0,03
4	4	0,04 – 0,06
5	5	0,07 – 0,10
6	6	0,11 – 0,17
7	7	– 0,32
8	8	0,33 – 0,59
9	9	– 0,99
10	10	1

Таблиця 2

Діапазони значень коефіцієнта PD боржника – фізичної особи

№ з/п	Клас боржника – фізичної особи	Діапазони значень коефіцієнтів PD за кредитами в гривні			Діапазони значень коефіцієнтів PD за кредитами в іноземній валюті		
		заставою за якими є предмети іпотеки	заставою за якими є придбані транспортні засоби	за якими інші види застави або застави немає	заставою за якими є предмети іпотеки	заставою за якими є придбані транспортні засоби	за якими інші види застави або застави немає
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1	0,005 – 0,14	0,005 – 0,12	0,005 – 0,15	0,005 – 0,16	0,005 – 0,13	0,005 – 0,17
2	2	0,15 – 0,36	0,13 – 0,32	0,16 – 0,40	0,17 – 0,40	0,14 – 0,35	0,18 – 0,44
3	3	0,37 – 0,64	0,33 – 0,62	0,41 – 0,76	0,41 – 0,70	0,36 – 0,68	0,45 – 0,80
4	4	0,65 – 0,99	0,63 – 0,99	0,77 – 0,99	0,71 – 0,99	0,69 – 0,99	0,81 – 0,99
5	5	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Таблиця 3

Діапазони значень коефіцієнта PD боржника-банку, що є резидентом, або контрагента за коштами, розміщеними в інших банках-резидентах

№ з/п	Клас контрагента за коштами, розміщеними в інших банках	Діапазони значень коефіцієнта ймовірності дефолту
1	2	3
1	1	0,005 – 0,12
2	2	0,13 – 0,21
3	3	0,22 – 0,36
4	4	0,37 – 0,99
5	5	1,0

Таблиця 4

Діапазони значень коефіцієнта PD боржника-банку, що є нерезидентом, або контрагента за коштами, розміщеними в інших банках-нерезидентах

№ з/п	Клас контрагента за коштами, розміщеними в інших банках	Діапазони значень коефіцієнта ймовірності дефолту
1	2	3
1	1	0,0015 – 0,0024
2	2	0,0025 – 0,049
3	3	0,05 – 0,79
4	4	0,80 – 0,99
5	5	1,0

Таблиця 5

Діапазони значень коефіцієнта PD боржника – бюджетної установи

№ з/п	Клас боржника – бюджетної установи	Діапазони значень коефіцієнтів PD
1	2	3
1	1	0,01 – 0,04
2	2	0,05 – 0,14
3	3	0,15 – 0,49
4	4	0,50 – 0,99
5	5	1,0

Діапазони значень коефіцієнтів PD та LGD боржників – фізичних осіб за групами кредитів
до 2 000 тис. грн.

№ з/п	Кількість календарних днів прострочення боргу (уключно)	Клас	Діапазони значень коефіцієнта PD		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою ≤ 20% або за відсутності застави		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою від 20% до 40%		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою від 40% до 60%		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою від 60% ≤ 80%		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою ≤ 100%		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою ≥ 100%	
			грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
заставою за якими є предмети іпотеки																
1	до 7	1	0,005 – 0,14	0,005 – 0,16	0,80 – 0,95	0,85 – 1,00	0,64 – 0,79	0,69 – 0,84	0,48 – 0,63	0,53 – 0,68	0,32 – 0,47	0,37 – 0,52	0,16 – 0,31	0,21 – 0,36	0,15	0,20
2	від 8 до 30	2	0,15 – 0,36	0,17 – 0,40												
3	від 31 до 60	3	0,37 – 0,64	0,41 – 0,70												
4	від 61 до 90	4	0,65 – 0,99	0,71 – 0,99												
5	більше 90	5	1,0	1,0												

Продовження додатка 9
Продовження таблиці 6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
заставою за якими є придбані транспортні засоби																
6	до 7	1	0,005 – – 0,12	0,005 – 0,13	0,82 – 0,95	0,87 – 1,00	0,68 – 0,81	0,73 – 0,86	0,54 – 0,67	0,59 – 0,72	0,40 – 0,53	0,45 – 0,58	0,26 – 0,39	0,31 – 0,44	0,25	0,30
7	від 8 до 30	2	0,13 – 0,32	0,14 – 0,35												
8	від 31 до 60	3	0,33 – 0,62	0,36 – 0,68												
9	від 61 до 90	4	0,63 – 0,99	0,69 – 0,99												
10	більше 90	5	1,0	1,0												
за якими інші види застави																
11	до 7	1	0,005 – 0,15	0,005 – 0,17	0,80 – 0,90	0,85 – 0,95	0,69 – 0,79	0,74 – 0,84	0,58 – 0,68	0,63 – 0,73	0,47 – 0,57	0,52 – 0,62	0,36 – 0,46	0,41 – 0,51	0,35	0,40
12	від 8 до 30	2	0,16 – 0,40	0,18 – 0,44												
13	від 31 до 60	3	0,41 – 0,76	0,45 – 0,80												
14	від 61 до 90	4	0,77 – 0,99	0,81 – 0,99												
15	більше 90	5	1,0	1,0												

Діапазони значень коефіцієнтів PD та LGD боржників за групами кредитів
боржників – юридичних осіб до 2 000 тис. грн.

№ з/п	Кількість календарних днів прострочення боргу (уключно)	Клас	Діапазони значень коефіцієнта PD		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою ≤ 20% або за відсутності застави		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою від 20% до 40%		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою від 40% до 60%		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою від 60% до 80%		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою від 80% до 100%		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою ≥ 100%	
			грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	до 30	1	0,02 – 0,15	0,02 – 0,15	0,85 – 0,95	0,91 – 1,00	0,74 – 0,84	0,81 – 0,90	0,63 – 0,73	0,71 – 0,80	0,52 – 0,62	0,61 – 0,70	0,41 – 0,51	0,51 – 0,60	0,40	0,50

Діапазон значень коефіцієнта PD контрагента за фінансовою дебіторською заборгованістю, строк погашення якої не перевищує трьох місяців, та дебіторською заборгованістю за господарською діяльністю

№ з/п	Кількість календарних днів прострочення боргу за фінансовою дебіторською заборгованістю/кількість календарних днів визнання дебіторської заборгованості за господарською діяльністю в балансі банку	Клас контрагента за дебіторською заборгованістю	Діапазон значень коефіцієнта PD
1	2	3	4
1	від 0 до 90	1	0 – 0,99
2	понад 90	2	1,0